

EuregioTransfer

Middelbare beroepsopleidingen in Duitsland

Een overzicht

EuregioTransfer

Middelbare beroepsopleidingen in Duitsland

Een overzicht

samengesteld door
Robert Marzell

*met medewerking van Gerd Busse,
Marcel Jacobs, Monika Luis und Barbara Marzell*

Vertaling inleiding: Jan Bert Kanon

Nijmegen, Düsseldorf
Januari 2008

ROC Nijmegen
IHK Vereinigung NRW, Düsseldorf

**CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK
DEN HAAG**

Robert Marzell

met medewerking van Gerd Busse,
Marcel Jacobs, Monika Luis en Barbara Marzell

Vertaling inleiding: Jan Bert Kanon

Middelbare beroepsopleidingen in Duitsland

Een overzicht

**Nijmegen Kenniscentrum Beroepsonderwijs
Arbeidsmarkt**

ISBN 978-90-77202-43-2

NUR 840

© **2008** Robert Marzell & Gerd Busse

Tekstopmaak: Karin van de Logt

Omslag: ROC Nijmegen, Grafische werkplaats

Druk: ROC Nijmegen, Grafische werkplaats

ROC Nijmegen, Wolfskuilseweg 279,
NL-6542AA Nijmegen, tel.: 0031-24-381.32.00

IHK-Vereinigung NRW, Goltsteinstr. 31,
D-40211 Düsseldorf, tel.: 0049-211-367.02.00

Inhoudsopgave

Inleiding: problemen en principes bij de vertaling van Duitse benamingen van beroeps opleidingen in het Nederlands	5
Overzicht van de Duitse beroepsopleidingen per branche / werkgebied	15
Artistieke beroepen	15
Assistenten gezondheidszorg	15
Automatisering	15
Bedrijfsadministratief	15
Beveiliging	15
Bloemen- en tuincentrabranche	16
Bouw	16
Brood- en banketbakker	18
Carrosserie- en wagenbouw	19
Commercieel	20
Constructie(bank)werken / (Isolatie)plaatwerken / Pijpbewerken	21
Detailhandel	21
Diervverzorging en veterinaire ondersteuning	22
Edelsmederij	24
Elektrotechniek / Energie- en informatietechniek	25
Facilitaire dienstverlening	26
Fijnstechniek	26
Fijnstechniek (Gezondheidstechniek)	29
Gieterij / Modelmakerij	29
Grafische techniek / Communicatie / Audiovisueel en multimedia	30
Graveren / Instrumenttechniek / Gereedschapmaken / Fijnmechanisch	32
Groene ruimte	32
Grond-, water- en wegenbouw	33
Groothandel / Distributie	35
Haven en vervoer	35
Horeca / Instellingskeuken en contractcatering	36
Houtbewerking en woninginrichting	36
Informatiedienstverlening	38
Informatietechniek	38
Juridisch	39
Koudetechniek	40
Laboratoriumtechniek	41
Landbouwmechanisatie	43
Machinebankwerken / Verspanen	43

Milieutechniek	43
Milieutoezicht	44
Mode en kleding	44
Montage / Onderhoud / Operationele techniek	45
Motorvoertuigen	46
Opslag / Magazijn	47
Paramedisch / Therapeutisch werk	47
Planten	47
Primaire sector	48
Procestechniek	49
Reclame, presentatie en communicatie	51
Scheepvaart	52
Schilderen en onderhoud	52
Secretarieel	53
Sociaalpedagogisch werk	53
Sport en bewegen	53
Stukadoeren en afbouw	54
Textieltechniek	54
Tourisme, recreatie en reizen	55
Transport en logistiek	55
Uiterlijke verzorging	56
Verpleging en verzorging	56
Vliegtuigtechniek	57
Voedingsindustrie	57
Wegvervoer	58
Werktuigbouwkunde / Werktuigbouwkundig tekenen	59
Wijnbouw	59
Duitse beroepsopleidingen van A tot Z	61

Inleiding: problemen en principes bij de vertaling van Duitse benamingen van beroepsopleidingen in het Nederlands

Het volgende Duits-Nederlandse overzicht richt zich (bijna) uitsluitend op Duitse initiële beroepsopleidingen, die met een toelichting in het Nederlands worden vertaald. In dat opzicht verschilt het corresponderende Nederlands-Duitse overzicht van Nederlandse beroepsopleidingen, dat zowel initiële als vervolgoopleidingen omvat. Bovendien worden in deze brochure niet alle Duitse initiële opleidingen behandeld, maar alleen een arbeidsmarktrelevante keuze uit deze beroepen. Verderop in dit betoog wordt dat nader uitgewerkt.

Een overzicht van beroepsopleidingen is iets anders dan een overzicht van beroepen

Het is wellicht zinvol om de lezer uit te leggen wat hij hier níet zal aantreffen. Dit is géén naslagwerk van de Nederlandse equivalenten van Duitse beroepen: het gaat hier vooral om de vertaling van de Duitse benaming van beroepsopleidingen. Dat zijn niet altijd, maar wel vaak twee paar schoenen.

Natuurlijk: het beroep *Wasserbauer/in* – ‘waterbouwer’ – breng je in verband met een beroepsopleiding *Wasserbauer/in* (waterbouwer) en het beroep *Konditor/in* met een opleiding voor *Konditor/in*. Maar hier moet de vertaler al direct een onderscheid aanbrenge(n): de beroepsaanduiding *Konditor/in* zal hij met ‘banketbakker’ vertalen – zo staat het ook in elk Duits-Nederlands woordenboek. De Duitse opleidingsnaam *Konditor/in* dient met het oog

op het overeenkomstige opleidingsniveau echter inhoudelijk correct te worden vertaald met ‘allround banketbakker’.

De verschillen tussen beroepsopleidingen en beroepen kunnen echter nog aanzienlijk groter en gecompliceerder zijn. Laten we dat aan de hand van enkele voorbeelden verduidelijken:

- **Een beroepsopleiding kan toegang geven tot de uitoefening van verschillende beroepen.**

Wie tot *Industriekaufmann/Industriekauffrau* is opgeleid, kan gekwalificeerd op het gebied van inkoop, verkoop, boekhouding of personeelszaken aan de slag. Veel Duitse beroepen (met name die op commercieel gebied) zijn, anders dan Nederlandse beroepen, veel meer branche- dan functiegericht. De afstemming op functies vindt pas plaats op het (hier niet behandelde) niveau van de vervolgoopleidingen.

- **Diverse beroepsopleidingen kunnen toegang geven tot hetzelfde beroep.**

Wie als secretaresse aan het werk wil, kan dat doen op basis van een opleiding als *Kaufmann für Bürokommunikation/Kauffrau für Bürokommunikation* (opleiding op het gebied van industrie en handel), maar ook op basis van een opleiding als *Fachmann für Bürokommunikation/Fachfrau für Bürokommunikation* (opleiding voor werken bij een publieke instelling), een opleiding als *Rechtsanwaltsfachangestellte(r)*, een opleiding als *Justizfachangestellte(r)* of misschien zelfs na afronding van een privéopleiding, waarvoor het examen vaak door het beroepsopleidend instituut zelf wordt afgenomen.

- **Sommige beroepen kunnen niet door een reguliere opleiding, maar uitsluitend door ‘learning by doing’ worden geleerd.**

Hoewel beroepen en beroepsopleidingen duidelijk

van elkaar moeten worden gescheiden, zullen we in dit overzicht bij de vertalingen vaker op beroepsaanduidingen moeten terugvallen in gevallen dat een Duitse opleiding geen Nederlandse pendant heeft, maar er in Nederland desondanks wel een vergelijkbare beroepsactiviteit bestaat.

Kenmerken van Duitse initiële beroepsopleidingen

De lezer steekt vermoedelijk meer op van dit Duits-Nederlandse overzicht wanneer hij iets weet over het Duitse beroepsonderwijsstelsel. Daarvoor kan hij te rade gaan bij de in 2006 in het kader van het project EuregioTransfer verschenen brochure *Beroepsonderwijs in Duitsland* van Gerd Busse, Saskia Berkhof en Kees Meijer (www.euregio.org/upload/files/Onderwijssysteem%20Duitsland.pdf). Nederlanders die het Duits voldoende machtig zijn, kunnen ook het artikel van Dietmar Frommberger 'Berufsbildung in den Niederlanden und Deutschland – Unterschiede und Ähnlichkeiten' (deel 3) raadplegen. Het staat in de in 2006 door de Euregio Rijn-Waal en de Agentur für Arbeit Wesel uitgegeven brochure *Die Reform der niederländischen Berufsbildung ab 2005* (www.euregio.org/upload/files/EURESFrommberger.pdf).

Hieronder worden slechts enkele kenmerken van Duitse beroepsopleidingen behandeld die voor het begrijpen van het actuele overzicht relevant zijn.

Duits beroepsonderwijs op middelbaar niveau: een onoverzichtelijk veld

Nederlanders en andere buitenlanders associëren beroepsonderwijs in Duitsland onmiddellijk met het 'duale systeem' en de 'erkende opleidingsberoepen' op basis van de wet op het beroepsonderwijs (*Berufsbildungsgesetz*, BBiG) en de wet op het am-

bacht (*Handwerksordnung*, HwO). Inderdaad gaat het hierbij om het kwantitatief belangrijkste en op de arbeidsmarkt geaccepteerde deel van het beroepsonderwijs in Duitsland. Er mag echter niet worden vergeten dat daarnaast en los van dit deel nog andere deelsystemen op het gebied van beroepsopleidingen bestaan. Globaal kun je de situatie vergelijken met die in Nederland vóór 1996 en vóór invoering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs, toen het leerlingwezen, MBO-opleidingen en inservice-opleidingen los van elkaar bestonden. In Duitsland kunnen in dit verband genoemd worden:

- opleidingen voor ambtenaren in lage en middelbare niet-technische functies op federaal, deelstaat- en gemeentelijk niveau;
- opleidingen voor ambtenaren in middelbare technische functies op federaal, deelstaat- en gemeentelijk niveau;
- in de hele BRD wettelijk uniform geregelde dagopleidingen;
- per deelstaat wettelijk geregelde diverse soorten van dagopleidingen zoals initiële beroepsopleidingen in het dagonderwijs ('*Ausbildungen an Berufsfachschulen*') of opleidingen op scholen op secundair niveau voor werknemers met een beroepsopleiding en werkervaring, die een opleiding voor leidinggevende of specialistische functies meestal op niveau 4 willen volgen ('*Ausbildungen an Fachschulen*');
- niet op federaal of deelstaatniveau geregelde opleidingen op privéscholen.

Deze vormen van beroepsopleidingen moeten kort worden geschetst voordat we uiteenzetten welke van deze wél en welke níet in dit overzicht aan bod komen.

Bij publieke ambten in Duitsland bestaan zowel initiële beroepsopleidingen in het kader van de wet op het beroepsonderwijs als wettelijk geregelde initiële opleidingen op niet-technisch gebied in de rechtsvorm van opleidingen voor ambtenaren die, al naargelang het type opleiding, duale kenmerken bezitten (opleiding op een interne opleidingsplek gekoppeld aan scholen voor ambtenaren). Zo bestaat er bijvoorbeeld zowel een driejarige duale beroepsopleiding voor *Verwaltungsfachangestellte(r)*, *Fachrichtung Kommunalverwaltung* als een tweejarige opleiding voor ambtenaren tot *Beamte(r)* / *Beamtin des mittleren nichttechnischen Dienstes bei der Kommunalverwaltung*.

De auteur acht zich niet in staat het Duitse begrip van het overheidshandelen dat aan de ambtenarenstatus ten grondslag ligt en daarmee de subtiele verschillen tussen dergelijke opleidingen met een verschillende rechtsvorm aan Nederlanders uit te leggen. In plaats daarvan volgt hier een kwantitatief overzicht van de opleidingen voor ambtenaren op middelbaar niveau: raadpleegt men de door de Bundesagentur für Arbeit uitgegeven publicatie *Beruf aktuell*, *Ausgabe 2006/2007*, dan vindt men daarin vier opleidingen voor ambtenaren in het lagere kader (ongeveer vergelijkbaar met niveau 1) alsmede 25 in het middenkader,

waaronder één op gemeentelijk niveau, 16 bij instanties op deelstaatniveau en acht bij federale instanties. In dit overzicht laten we deze opleidingen voor ambtenaren buiten beschouwing. Ze hebben een beperkte relevantie voor de arbeidsmarkt omdat de afgestudeerden vermoedelijk onmiddellijk een aanstelling als ambtenaar krijgen en deze ook behouden.

Dit overzicht gaat evenmin in op de opleidingen voor ambtenaren op middelbaar technisch niveau. Hierbij gaat het in zekere zin om vervolgopleidingen, want de opleiding op middelbaar technisch niveau veronderstelt in de regel de voltooiing van een technische opleiding binnen het duale systeem, bij ambtenaren op middelbaar brandweertechisch niveau bijv. een voltooide opleiding op het gebied van elektrotechniek, metaal, bouw, hout, voertuigtechniek of informatietechniek. Volgens *Beruf aktuell 2006/2007* bestaan er in totaal zeven vakrichtingen op middelbaar technisch niveau bij gemeenten, 14 op middelbaar technisch niveau bij instanties op deelstaatniveau en 11 op middelbaar technisch niveau bij federale instanties, waarvan tien bij het leger.

Het duale systeem domineert in Duitsland in alle branches, met uitzondering van de sector zorg en welzijn. Hier zijn beroepsopleidende leerwegen het meest prominent. In de gezondheidszorg is een aantal beroepen – met enkele uitzonderingen – op federaal niveau op dezelfde wettelijke manier geregeld. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de belangrijkste zorgberoepen, aan therapeutische beroepen zoals *Physiotherapeut/Physiotherapeutin* of aan laboratoriumberoepen als *Medizinisch-technischer Laboratoriumsassistent/Medizinisch-technische Laboratoriumsassistentin*. In de sector

welzijn zijn de beroepsopleidende leerwegen per deelstaat geregeld. Arbeidsmarktrelevant zijn met name enkele opleidingen op secundair niveau tot *Erzieher/Erzieherin* en tot *Heilerziehungspfleger/Heilerziehungspflegerin* resp. tot *Familienpfleger/Familienpflegerin*.

Naast de genoemde arbeidsmarktrelevante beroepsopleidende leerwegen in de sector gezondheidszorg en welzijn bestaat er een groot aantal op deelstaatniveau geregelde schoolopleidingen voor *Assistent* op vrijwel alle gebieden, die worden afgerond met een door de deelstaten erkend diploma. Het begrip *Assistent* dient echter niet verkeerd te worden geïnterpreteerd. Het gaat hier niet om opleidingen op niveau 1, maar in de meeste gevallen om tweejarige beroepsopleidende leerwegen op niveau 3. Het ontstaan van deze opleidingen voor *Assistent* hangt samen met de aanzienlijke schaarste aan leerplaatsen die al vanaf medio jaren tachtig in Duitsland heerst – met grote regionale verschillen en met een verschillende omvang. Op de arbeidsmarkt laat de acceptatie van deze opleidingen zeer te wensen over. Vermoedelijk vervullen ze naast een ‘bewaarfunctie’ voor jongeren dezelfde functie als beroepsopleidingen: de vaktechnische voorbereiding op een duale opleiding. Om deze reden worden dergelijke initiële beroepsopleidende leerwegen hier niet behandeld. *Beruf aktuell 2006/2007* noemt zo’n 130 opleidingen voor *Assistent* en *Technische(r) Assistent*.

Ten slotte zijn er nog particuliere, doorgaans beroepsopleidende leerwegen zonder officieel erkend diploma. Dit betreft opleidingen op het gebied van secretariaatswerkzaamheden, vreemde talen, cosmetica, kunst, theater, musical enz., die vooral worden gevolgd door jonge vrouwen uit gezinnen die dergelijke, soms kwalitatief ondoorzichtige opleidin-

gen kunnen betalen. Uit deze hoek hebben we slechts twee opleidingen in onze lijst opgenomen: de *Flugbegleiter/Flugbegleiterin* en de *Europasekretär/Europasekretärin*, omdat deze relevant voor de arbeidsmarkt lijken.

Samenvattend kan dus worden gesteld dat het universum van Duitse initiële opleidingen een zeer onoverzichtelijke indruk maakt – en dat dat, in elk geval voor de Nederlandse lezers, niet erg is. Want een groot aantal opleidingen is nauwelijks arbeidsmarktrelevant. Het gaat dan ofwel om opleidingen met goede perspectieven op een degelijke baan, zoals bij de opleidingen voor ambtenaren, die nauwelijks op de arbeidsmarkt zichtbaar zijn omdat het een segment betreft dat naar buiten toe gesloten is, ofwel om quasi-beroepsopleidingen waarmee je maar heel moeilijk een baan kunt vinden.

Dit overzicht bevat derhalve alleen de circa 350 opleidingen in het duale systeem, de beroepsopleidende leerwegen in de sector zorg en welzijn alsook enkele andere opleidingen, in zoverre deze relevant lijken voor de arbeidsmarkt. Opdat Nederlandse lezers weten om welk type Duitse opleiding het telkens gaat, geven we bij de vertaling steeds de volgende toelichting:

- bij een duale opleiding op basis van de wet op het beroepsonderwijs of de wet op het ambacht: BBL-opleiding;
- bij een op federaal of deelstaatniveau geregelde beroepsopleidende leerweg: BOL-opleiding;

- bij overige opleidingen: particuliere opleiding.

Om misverstanden te voorkomen, moet op het volgende worden gewezen: in Nederland duiden BBL en BOL altijd alleen de verschillende leerwegen aan die tot hetzelfde MBO-diploma leiden. In Duitsland zijn de verschillende leerwegen echter ook gekoppeld aan een verschillende inhoud van de beroepsopleiding en aan verschillende diploma's.

Enkele voor de vertaling relevante kenmerken van de erkende opleidingsberoepen van het duale systeem alsmede de opleidingen in het dagonderwijs binnen de sector gezondheidszorg en welzijn

- In het duale systeem van de Bondsrepubliek Duitsland zijn er ca. 350 opleidingsberoepen. Een aantal van deze beroepen kent uitstroombifferentiaties of differentiaties, andere niet. Ook kunnen opleidingen onderdeel van een getrapte opleiding zijn. Welke effecten heeft dat op de praktijk van het vertalen?
- Anders dan in Nederland bestaat er in Duitsland in de sector techniek geen uniforme coherente kwalificatiestructuur. Vaak komen hier in verschillende sectoren (metaal, elektrotechniek) beroepsopleidingen op het gebied van industrie en ambacht voor waartussen geen relatie bestaat. De toetsing van de opleidingsgeschiktheid van de bedrijven en hun personeel en het afnemen van examens vindt eveneens door verschillende instellingen plaats, namelijk enerzijds de des-

betreffende *Industrie- und Handelskammer* (KvK) en anderzijds de relevante *Handwerkskammer* (de op ambachten en kleine bedrijven gerichte KvK). Hoe maken we duidelijk of het bij een Duitse beroepsopleiding om een opleiding op het gebied van industrie dan wel ambacht gaat?

- In Nederland bestaan niet veel Duitse opleidingsberoepen. Maar hoe kun je iets vertalen dat niet bestaat? Dat is een probleem waarmee in principe elke vertaler in elke willekeurige branche kan worden geconfronteerd. Op het vlak van het beroepsonderwijs treedt het echter – anders dan bijvoorbeeld het internationaal grotendeels vergelijkbare wetenschappelijke onderwijs – in alle duidelijkheid aan de oppervlakte. De bundeling van specifieke kennis, vaardigheden en competenties tot typische, op de arbeidsmarkt bekende en toepasbare kwalificatiepatronen wordt in het middelbaar beroepsonderwijs in belangrijke mate door nationale bijzonderheden gekenmerkt. Hoe gaan we daarmee om?
- De kwalitatieve structuur van Duitse en Nederlandse beroepsopleidingen verschilt aanzienlijk van elkaar. De typische Duitse beroepsopleiding op basis van de wet op het beroepsonderwijs of de wet op het ambacht duurt drie jaar. Voorbeeld: *Tischlerin/Tischler, Kaufmann/Kauffrau im Einzelhandel, Hotelfachmann/Hotelfachfrau, Gärtner/Gärtnerin*. Deze opleidingen brengen we onder op vakopleiding niveau 3. Daarnaast zijn er op hetzelfde niveau nog 3½-jarige opleidingen, bijv. in de sectoren metaal, voertuigtechniek en elektrotechniek. Opleidingen op niveau 2 (basisberoepsopleiding) komen veel minder vaak voor en zijn slechts in een paar branches van betekenis (bouw, verkoop, confectie-industrie). (De laatste jaren wordt met weinig succes geprobeerd om bewust weer dergelijke kwalificaties in het te leven

te roepen om zwakkere leerlingen een kans op een opleiding te geven.) In Nederland daarentegen komen we naast de beroepsopleidingen op niveau 3 talrijke beroepsopleidingen op niveau 2 tegen. Gevolg daarvan is dat de beroepsaanduidingen in de omgangstaal en de namen van de beroepsopleidingen op niveau 2 vaak identiek zijn. In Duitsland komen de beroepsaanduidingen echter meestal met de opleidingen op niveau 3 overeen. Hoe gaan we daarmee bij de vertaling om, opdat misverstanden ten aanzien van de kwaliteit van een Duitse opleiding worden voorkomen?

- Voor een aantal beroepen in de gezondheidszorg heb je in Nederland een HBO-opleiding nodig, terwijl daar in Duitsland een beroepsopleidende leerweg op middelbaar niveau tegenover staat. Hoe kunnen we bij de vertaling van de Duitse opleidingsberoepen de schijn van een HBO-kwalificatie tegengaan?

Conclusies uit de kenmerken van Duitse beroepsopleidingen voor de vertaalpraktijk in dit overzicht

We hebben bij de met de kenmerken van Duitse beroepsopleidingen verbonden vertaaltechnische problemen voor de volgende aanpak gekozen:

- Bij opleidingsberoepen met uitstroomdifferentiaties of differentiaties wordt de beroepsopleiding eerst in algemene zin genoemd en vertaald. Daarbij duiden we een opleidingsberoep met uitstroomdifferentiaties aan als 'kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties' en een opleidingsberoep met differentiaties als 'kwalificatieprofiel met differentiaties'. Vervolgens wordt elke uitstroomdifferentiatie afzonderlijk genoemd en vertaald, waarbij al naargelang de Nederlandse situatie uitstroomdifferentiatie resp. differentiatie als afzon-

derlijke opleiding wordt gekarakteriseerd of als uitstroomdifferentiatie resp. differentiatie binnen een brede Nederlandse opleiding.

Twee voorbeelden (er wordt vanwege de ruimte telkens slechts één uitstroomdifferentiatie resp. één differentiatie genoemd):

Voorbeeld 1

- *Bürsten- und Pinselmacher/in*, Borstel- en penseelmaker, *Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen* kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties
- *Bürsten- und Pinselmacher/in* borstelmaker
Fachrichtung: Bürstenherstellung

Voorbeeld 2

- *Buchhändler/in*, *Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten* Boekverkoper, kwalificatieprofiel met differentiaties
- *Buchhändler/in*, *Schwerpunkt: Sortiment* Boekverkoper, differentiatie: assortimentsboekhandel

Of opleidingen deel van een getrapte opleiding kunnen zijn, laten we in onze lijst als irrelevant buiten beschouwing.

- Duitse duale beroepsopleidingen op technisch gebied kunnen ambachtelijk of industrieel van aard zijn. We geven bij de vertaling van de Duitse benaming van de beroepsopleiding op technisch gebied

daarom de volgende toelichting:

- 'industriële BBL-opleiding', wanneer het gaat om een beroepsopleiding op basis van de wet op het beroepsonderwijs (voorbeeld: *Baugeräteführer/Baugeräteführerin* – machinist bouw/infra);
- 'ambachtelijke BBL-opleiding', wanneer het gaat om een beroepsopleiding op basis van de wet op het ambacht (voorbeeld: *Friseur/ Friseurin* – allround kapper);
- 'industriële en ambachtelijk BBL-opleiding', wanneer het gaat om een beroepsopleiding op basis van de wet op het beroepsonderwijs en de wet op het ambacht (voorbeeld: *Brauer/in und Mälzer/in* – bierbrouwer).

Hoe gaan we om met de vertaling van Duitse beroepsopleidingen waarvoor geen Nederlandse pendant bestaat?

Hier zijn verschillende benaderingen mogelijk:

- Het zoeken van een met de opleiding corresponderende beroepsaanduiding als op een na beste oplossing
Wanneer er geen parallelle Nederlandse beroepsopleiding bestaat, is er nog altijd de hoop dat er een soortgelijke beroepsaanduiding bestaat die je met enig zoeken in een Duits-Nederlands woordenboek, een Nederlands boek met beroepsomschrijvingen, in de Gouden Gids of op www.google.nl kunt vinden. De borstelmaker hebben we zo in het *Van Dale Groot Woordenboek Duits-Nederlands* gevonden, de penseelmaker met behulp

van www.google.de.

- De letterlijke vertaling van een naam van een opleiding
De letterlijke vertaling is misschien een mogelijkheid wanneer je anders niet verder komt. Het is een mogelijkheid met enig risico, die wel eens op de lachspieren van native speakers kan werken.
- Een vertaling met een inhoudelijke toelichting of als een omschrijving

In het volgende overzicht hebben we ervoor gekozen opleidingsberoepen waarvoor geen beroepsaanduiding bestaat die de auteur kent, in het kort te beschrijven. Twee voorbeelden: *Anlagenmechaniker/Anlagenmechanikerin* wordt vertaald met 'monteur industriële installaties (complexen van pijpleidingen, ketels, houders en verwarmingselementen)'. En bij *Trockenbaumonteur/in* hebben we op basis van de website van een Nederlandse bedrijf gekozen voor: 'interieurbouwer (betimmeren en bekleden van wanden en plafonds, muren in een vertrek maken, plafonds dieper hangen, het geluid en warmte door isolatie dempen)'.

Hoe gaan we om met het feit dat beroepsopleidingen in Duitsland en Nederland soms op verschillende niveaus bestaan?

We laten de vertaling van de naam van de opleiding altijd vergezeld gaan van een toelichting van het niveau en bovendien van informatie over de opleidingsduur. Voorbeeld: we vertalen *Augenoptiker/in* niet alleen met 'opticien', maar voegen daar nog aan toe: 'ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar'.

Hoe houden we bij het vertalen rekening met het niveau van beroepsopleidingen, zodat Nederlanders een Duitse beroepsopleiding niet overschatten en evenmin onderschatten?

- Overall waar je voor Duitse opleidingsberoepen in Nederland gelijkwaardige tegenhangers hebt, letten we erop dat de vertaling recht doet aan het opleidingsniveau. Daarbij gaan we, alhoewel er geen officiële classificering van Duitse opleidingsberoepen op basis van niveaus bestaat, ervan uit dat een dergelijke classificering wel bestaat. Zoals hierboven al is aangegeven, kennen we Duitse beroepsopleidingen op basis van de wet op het beroepsonderwijs resp. de wet op het ambacht bij een 3- en 3,5-jarige duur in het algemeen niveau 3 toe; bij 2-jarige duur echter niveau 2.

Op hetzelfde niveau vertalen we derhalve:

Koch/Köchin / zelfstandig werkend kok

Friseur/in / allround kapper

Zimmerer/in / voortgezette timmerkracht

Stuckateur/in / gezel stukadoor

Karosserie- und Fahrzeug-Baumechaniker/in

Fachrichtung Karosseriebautechnik / eerste carrosseriebouwer

Ausbaufacharbeiter/in / stukadoor

Schwerpunkt: Stuckateurarbeiten

Hochbaufacharbeiter/in / metselaar

Schwerpunkt: Maurerarbeiten *Maurer/in* / allround metselaar

- Daar waar weliswaar een met een Duits beroep op niveau 3 corresponderende Nederlandse opleiding bestaat, maar alleen op het lagere niveau 2, passen we de Nederlandse naam van de opleiding enigszins aan om het hogere niveau van de Duitse opleiding aan te geven. Voorbeeld: we vertalen het Duitse opleidingsberoep *Gerüstbauer/*

Gerüstbauerin (niveau 3) niet met 'steigerbouwer' (opleiding op niveau 2), maar met 'gekwalificeerd steigerbouwer' of 'allround steigerbouwer', enz.

- Daar waar een Duitse beroepsopleiding op niveau 3 met een Nederlandse beroepsopleiding op het hogere niveau 4 correspondeert, kiezen we bij gebrek aan een logisch alternatief geen andere benaming.

Voorbeelden:

Medizinische/r Fachangestellte/r /

doktersassistent (vroeger: Arzthelfer/in)

Zahnmedizinische/r Fachangestellte/r /

tandartsassistent (vroeger: Zahnarzt-helfer/in)

Tiermedizinische/r Fachangestellte/r /

dierenartsassistent paraveterinair

(vroeger: Tierarzthelfer/in)

Maskenbildner/in / allround grimeur

Om het niveauverschil desondanks voor Nederlanders zichtbaar te maken, wordt elke beroepsopleiding in dit overzicht, zoals boven aangegeven, naar niveau en duur van de opleiding gemarkeerd.

- Hoe gaan we te werk wanneer de Duitse beroepsopleiding in Nederland niet met een beroepsopleiding, maar met een HBO-opleiding overeenkomt? Dat komt in de gezondheidszorg bij Duitse beroepsopleidende leerwegen regelmatig voor. Voorbeeld: *Physiotherapeut/Physiotherapeutin*, *Logopäde/Logopädin*; *Ergotherapeut/Ergotherapeutin*,

Diätassistent/Diätassistentin. In dat geval voegen we bij de Nederlandse vertaling van de Duitse benaming van de opleiding expliciet '(MBO)' toe.

Dus:

Physiotherapeut/Physiotherapeutin / fysiotherapeut (MBO)

Logopäde/Logopädin / logopedist (MBO)

Ergotherapeut/Ergotherapeutin / ergotherapeut (MBO)

Diätassistent/Diätassistentin / diëtist (MBO)

- Daar waar geen overeenkomstige Nederlandse opleiding voor een Duits opleidingsberoep bestaat, maar alleen een corresponderende beroepsaanduiding, gebruiken we die.

Voorbeelden:

Böttcher/Böttcherin / kuiper

Drahtzieher / draadtrekker

Drechsler/Drechslerin

(Elfenbeinschnitzer/in), Fachrichtung

Elfenbeinschnitzen / ivoorsnijder

We voegen hier geen niveuaanduidingen als 'allround' etc. toe.

Vertalen en persoonlijke vertalerskwalificatie

Vertalen omvat twee verschillende kwalificaties: de algemene taalkennis van de vreemde en de moedertaal, alsmede de inhoudelijke, vakmatige kennis van de te vertalen tekst, waardoor de vertaler in staat is te begrijpen wat hij moet verta-

len. Wat de algemene taalkennis betreft, zijn vertalers die naar hun eigen taal vertalen anderen altijd de baas. Wanneer de auteur zich als Duitser desondanks heeft gewaagd aan de vertaling van Duitse benamingen van beroepsopleidingen in het Nederlands – hoewel hij geen vertaler is en zich het Nederlands bovendien heeft eigen gemaakt via 'learning by doing', dan geeft het volgende daarbij de doorslag: het gaat bij deze vakwoordenlijst niet om het vertalen van een tekst waarbij het aankomt op een geslaagde manier van uitdrukken, correcte grammatica enz., maar vooral om de kennis van de vaktermen op specifieke gebieden zoals die van de Duitse en Nederlandse beroepsopleidingen.

Vanuit zijn werk als beroepskeuzeadviseur vwo/havo kent de auteur de Duitse opleidingsberoepen voor een deel goed; en informatie over de opleidingen die hij minder goed of niet kent kan hij tegen deze professionele achtergrond gemakkelijk achterhalen. Hij kwam in zijn bijna 20-jarige praktijk voor grensoverschrijdend beroepskeuzeadvies aan de Nederrijn telkens weer in aanraking met Nederlandse beroepsopleidingen. Maar vooral de recente Duitse vertaling van Nederlandse benamingen van beroepsopleidingen heeft hem gesterkt in zijn overtuiging dat deze vakwoordenlijst er moest komen.

De vaktechnische status van dit overzicht

Het volgende overzicht heeft de status van een pilotproject. Het is – en misschien zelfs ook voor andere talen dan het Nederlands – de eerste poging de namen van alle Duitse erkende opleidingsberoepen en een groot aantal beroepsopleidende leerwegen in een andere taal te vertalen. Wat het Nederlands betreft, bestaan er in het kader van de EURES-websites van de Euregio's alleen vertalin-

gen van een selectie van beroepsaanduidingen. In een pilotproject worden onvermijdelijk fouten gemaakt. De gebruikers van dit overzicht wordt uitdrukkelijk verzocht constructieve kritiek te leveren zodat we het overzicht in de toekomst verder kunnen verbeteren.

Politieke correctheid en leesbaarheid

In dit voorwoord hebben we ons best gedaan om bij alle Duitse opleidingsberoepen zowel de mannelijke als vrouwelijke vorm aan te geven. We denken niet dat we daarmee de vrouwenemancipatie op het gebied van beroepskeuze ook maar in het minst vooruit hebben geholpen. Een dergelijke politiek correcte aanpak heeft echter nadelen voor de leesbaarheid van de informatie. Hieronder zien we daarom af van het geven van mannelijke en vrouwelijke benamingen. De vermelde benamingen zijn geslachtsneutraal bedoeld.

Gebruikte bronnen en hulpmiddelen

De gebruikte bronnen en hulpmiddelen zijn in het voorwoord al genoemd. Als uitgangspunt bij de vermelding van Duitse opleidingsberoepen diende met name: Bundesagentur für Arbeit (red.): *BERUF AKTUELL, Ausgabe 2006/2007. Informationen zu Erstausbildungen für Schülerinnen und Schüler vor der Berufswahl, Eltern, Lehrerinnen und Lehrer*. Bad Homburg 2006.

Daarnaast werd het deel Berufe van de website van het Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB) geraadpleegd (www.bibb.de/de/26171.htm) als ook het BERUFENET van de Bundesagentur für Arbeit (<http://berufenet.arbeitsagentur.de>). Voor het vinden van Nederlandse benamingen van opleidingen werden gebruikt:

- de Duitse vertaling van Nederlandse benamingen van beroepsopleidingen door de auteur (verschijnt in 2008, uitgever: IHK Vereinigung NRW; ROC Nijmegen, Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt Nijmegen, Düsseldorf en Nijmegen),
- *LDC Publicaties, Studiegids middelbaar beroepsonderwijs 2007*. Leeuwarden 2006,
- de websites van de Nederlandse Kenniscentra, van coloren met name www.coördinatiepunt.nl (nu: www.kwalificatiesmbo.nl).

Voor het vinden van Nederlandse beroepsaanduidingen werden gebruikt:

- *LDC Publicaties, Beroepen van A tot Z, deel 1, Informatie over beroepen tot en met mbo-niveau*. Leeuwarden 1996,
- *Gouden Gids, Regio Nijmegen, 2006-2007*,
- *Van Dale Groot woordenboek Duits-Nederlands*, Utrecht/Antwerpen 2002,
- *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*. Dertiende herziene uitgave, Utrecht/Antwerpen.
- www.google.nl.

Overzicht van de Duitse beroepsopleidingen

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Artistieke beroepen			
Musiker	Artiest, uitstroomdifferentiatie: Muziek	Onder meer: BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3-6 jaar	4
Sänger	Artiest, uitstroomdifferentiatie: Zang	Onder meer: BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3-6 jaar	4
Schauspieler	Artiest, uitstroomdifferentiatie: Drama	Onder meer: BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3-4 jaar	4
Tänzer	Artiest, uitstroomdifferentiatie: Dans	Onder meer: BOL-opleiding op niveau 4, studieduur: 2-4 jaar	4
Assistenten gezondheidszorg			
Pharmazeutisch-technischer Assistent	Apothekersassistent	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2½ jaar	3
Medizinischer Fachangestellter (vorher: Arzthelfer)	Doktersassistent	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Zahnmedizinischer Fachangestellter	Tandartsassistent	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Automatisering			
Fachinformatiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	ICT- vakkracht applicatieontwikkeling en systeembeheer, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachinformatiker, Fachrichtung: Anwendungsentwicklung	Applicatieontwikkelaar	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachinformatiker, Fachrichtung: Systemintegration	ICT-Systeembeheerder	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Informatikkaufmann	Automatiserings adviseur	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mathematisch-technischer Softwareentwickler (vorher: Mathematisch-technischer Assistent)	Wiskundigtechnisch softwareontwikkelaar	BBL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Bedrijfsadministratief			
Bürokaufmann	Allround administratief medewerker	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann im Gesundheitswesen	Administratief en commercieel medewerker in de gezondheidszorg	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Beveiliging			
Fachkraft für Schutz und Sicherheit	Particuliere beveiliging, uitstroomdifferentiatie: Coördinator beveiliging: Gekwalificeerd medewerker toezicht en veiligheid	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Kaufmann für Verkehrsservice, Schwerpunkt: Sicherheit und Service	Commercieel medewerker personenvervoer, differentiatie: Veiligheid en service	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bloemen- en tuinentrabranche			
Florist	Bloembinder, uitstroombdifferentiatie: Eerste bloembinder	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Staudengärtnerei	Tuinbouw, uitstroombdifferentiatie: Heestergewassen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Zierpflanzenbau	Tuinbouw, uitstroombdifferentiatie: Bloementeel / Sierplanten	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bouw			
Ausbaufacharbeiter, (Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten)	Vakman bouw en afbouw (opleiding met differentiaties)	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Zimmerarbeiten	Primaire timmerkracht	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Fliesen-, Platten- und Mosaikarbeiten	Tegelzetter	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Bauten- und Objektbeschichter	Conserveerder van gebouwen en objecten	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Hochbaufacharbeiter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Vakkracht bouw, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Hochbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Maurerarbeiten	Metselaar	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Hochbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Beton- und Stahlbetonarbeiten	Betonstaalverwerker	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Hochbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Feuerungs- und Schornsteinbauarbeiten	Aankomend schoorsteenbouwer (industriële schoorstenen en verwarmingsinstallaties)	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Bauwerksabdichter	Vakkracht afdichten / isoleren van gebouwen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bauwerksmechaniker für Abbruch- und Betontrenntechnik	Machinist sloopwerk	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bauzeichner, Schwerpunkt: Architektur	Technisch tekenaar in de bouwsector, Differentiatie: Architectuur	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bauzeichner, Schwerpunkt: Ingenieurbau	Technisch tekenaar in de bouwsector, Differentiatie: Bouwkunde	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Beton- und Stahlbetonbauer	Allround betonstaalverwerker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bodenleger	Allround vloerenlegger	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dachdecker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround dakdekker, Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dachdecker, Fachrichtung: Dach-, Wand- und Abdichtungstechnik	Allround dakdekker, uitstroomdifferentiatie: Allround dakdekker Dak- wand- en afdichtingstechniek	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dachdecker, Fachrichtung: Reetdachtechnik	Allround dakdekker uitstroomdifferentiatie: Dakdekker riet	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fassadenmonteur	Monteur gevelbescherming en gevelarchitectuur	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Feuerungs- und Schornsteinbauer	Schoorsteenbouwer (industriële schoorstenen en verwarmingsinstallaties)	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fliesen-, Platten- und Mosaikleger	Allround tegelzetter	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gebäudereiniger	Gekwalificeerd medewerker schoonmaakbedrijf	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gerüstbauer	Allround steigerbouwer	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Industrie-Isolierer	Gekwalificeerd isolatiewerker in de industrie	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Klempner	Loodgieter, blikslager	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Maurer	Allround metselaar	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Naturwerksteinmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Gekwalificeerd natuursteenbewerker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Naturwerksteinmechaniker, Fachrichtung: Maschinenbearbeitungstechnik	Gekwalificeerd natuursteenbewerker, uitstroomdifferentiatie: Gekwalificeerd natuursteenbewerker machinaal	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Naturwerksteinmechaniker, Fachrichtung: Schleiftechnik	Gekwalificeerd natuursteenbewerker, uitstroomdifferentiatie: Slijptechniek	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Naturwerksteinmechaniker, Fachrichtung: Steinmetztechnik	Gekwalificeerd natuursteenbe- werker, uitstroomdifferentiatie: Steenhouwen	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Ofen- und Luftheizungsbauer	Ovenbouwer (bakovens en tegelkachels) en monteur heteluchtverwarming	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Steinmetz und Steinbildhauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Steenhouwer en steenbeeld- houwer Opleiding met uitstroom- differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Steinmetz und Steinbildhauer, Fachrichtung: Steinbildhauerarbeiten	Steenbeeldhouwer	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Steinmetz und Steinbildhauer, Fachrichtung: Steinmetzarbeiten	Steenhouwer	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Zimmerer	Voortgezette timmerkracht	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik	Installatie- en onderhoudsmonteur gas, water, centrale verwarming, rioleringen en air conditioning	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Technischer Zeichner, Fachrichtung: Heizungs-, Klima- und Lüftungstechnik	Aankomend ontwerptechnicus gebouwinstallaties (sanitair, centrale verwarming, air condi- tioning): Gekwalificeerd tekenaar gebouwinstallaties (san / cv / ac)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Brood- en banketbakker			
Konditor	Allround banketbakker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bäcker	Allround broodbakker	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachverkäufer im Lebensmittel handwerk / (Nahrungsmittel- handwerk): Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Eerste verkoper / Verkoopsspecialist brood- en ban- ketbakkerij / vleeswaren: oplei- ding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studie- duur 3 jaar	3
Fachverkäufer im Lebensmittel- handwerk / (Nahrungsmittelhand- werk): Schwerpunkt: Bäckerei / Konditorei	Eerste verkoper / Verkoopsspecialist brood- en ban- ketbakkerij	BBL-opleiding op niveau 3, studie- duur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Carrosserie- en wagenbouw			
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Eerste Carrosseriebouwer / Carrosserietechnicus, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Fachrichtung: Fahrzeugbautechnik	Eerste carrosseriebouwer gespecialiseerd in aanhangwagens en opleggers	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Fachrichtung: Karosseriebautechnik	Eerste carrosseriebouwer, algemeen	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Fachrichtung: Karosserieinstandhaltungstechnik	Carrosserietechnicus, uitstroomdifferentiatie: Carrosserietechnicus niveau 3	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Mechaniker für Karosserieinstandhaltungstechnik	Carrosserietechnicus	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Mechaniker für Reifen- und Vulkanisationstechnik, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Technicus Bandentechniek en vulkanisatie, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mechaniker für Reifen- und Vulkanisationstechnik, Fachrichtung: Reifen- und Fahrwerktechnik	Technicus Bandentechniek en vulkanisatie, uitstroomdifferentiatie: Bandentechniek (onderhoud, test, reparatie en vernieuwing van banden, wielophanging, besturing, reminstallatie en uitlaten)	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mechaniker für Reifen- und Vulkanisationstechnik, Fachrichtung: Vulkanisationstechnik	Technicus Bandentechniek en vulkanisatie, uitstroomdifferentiatie: Vulkanisatie	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sattler, Fachrichtung: Fahrzeugsattlerei	Leermaker in een carrosserie-bedrijf, Voertuigstoffeerder	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wagner	Wagenmaker, wagenbouwer (hout)	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fahrzeuginnenausstatter	Gekwalificeerd voertuiginterieurbouwer	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fahrzeuglackierer	Autospuiter niveau 3	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sattler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Zadelmaker / Lederwarenmaker / Leermaker in een carrosserie-bedrijf, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Commercieel			
Servicefachkraft für Dialogmarketing	Commercieel medewerker, uitstroomdifferentiatie: Aankomend contactcenter medewerker	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fachangestellter für Markt- und Sozialforschung	Assistent marktonderzoek	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 Jaar	3
Immobilienkaufmann	Commercieel-administratief medewerker onroerend goed: makelaar in onroerend goed	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Industriekaufmann	Commercieel - administratief medewerker in de industrie	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Informations- und Telekommunikationssystem-Kaufmann: (IT-Systemkaufmann)	Commercieel medewerker ICT producten en -dienstverlening	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Investmentfondskaufmann	Commercieel en administratief medewerker beleggingfonds	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für audiovisuelle Medien	Commercieel en administratief medewerker audiovisuele media (radio- en televisieomroepen, film- en video producenten)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Dialogmarketing	Commerciële medewerker, uitstroomdifferentiatie: Callcenter medewerker	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Kurier-, Express- und Postdienstleistungen	Commercieel en administratief medewerker koeriersdiensten, expresgoederen en postzendingen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Marketingkommunikation (vroeger: Werbekaufmann)	Commercieel en administratief medewerker reclamebureau	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Verkehrsservice, Schwerpunkt: Verkauf und Service	Commercieel medewerker personenvervoer, differentiatie: Verkoop en service: (onder meer: ticket- en servicemedewerker NS)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Versicherung und Finanzen, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Commercieel medewerker verzekeringen en financiële dienstverlening: opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Versicherung und Finanzen, Fachrichtung: Finanzberatung	Commercieel medewerker verzekeringen en financiële dienstverlening, uitstroomdifferentiatie: Financiële dienstverlening	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Versicherung und Finanzen, Fachrichtung: Versicherung	Commercieel medewerker verzekeringen en financiële dienstverlening, uitstroomdifferentiatie: Verzekeringen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Veranstaltungskaufmann	Medewerker marketing en communicatie, uitstroomdifferentiatie: Organisatorisch publicitair medewerker kunst, cultuur en media	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Verlagskaufmann, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Commercieel medewerker uitgeverij, opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verlagskaufmann, Schwerpunkt: Buchverlag	Commercieel medewerker uitgeverij, differentiatie: uitgeverij van boeken	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verlagskaufmann, Schwerpunkt: Zeitungs- und Zeitschriftenverlag	Commercieel medewerker uitgeverij van dagbladen en tijdschriften	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann für Verkehrsservice, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Commercieel medewerker personenvervoer, opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Constructie(bank)werken / (Isolatie)plaatwerken / Pijpbewerken			
Isolierfacharbeiter	Plaatwerken, uitstroomdifferentiatie: Isolatieplaatwerker	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Metallbauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Metaalbouwer, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Metallbauer, Fachrichtung: Konstruktionstechnik:	Metaalbouwer specialisatie: gevelbouw, bedakkingen, vens-terramen, poorten, beschermend traliewerk	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Metallbauer, Fachrichtung: Metallgestaltung	Metaalbouwer, specialisatie: decoratieve metalen producten (traliehekken, leuningen, lantaarnen enz.): Kunstsmid	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Metallbauer, Fachrichtung: Nutzfahrzeugbau	Constructie- en apparatenbouwer, specialisatie: carrosseriebouw bedrijfsauto's	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Konstruktionsmechaniker	Constructiebankwerker	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Anlagenmechaniker	Monteur industriële installaties (complexen van pijpleidingen, ketels, houders en verwarmingselementen)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Detailhandel			
Verkäufer	Verkoper	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fachkraft für Automaten-service	Automatenbediende	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur: 2 jaar	2

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Buchhändler, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Verkoopspecialist Boekhandel, Boekhandelaar, Kwalificatieprofiel met differentiaties	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchhändler, Schwerpunkt: Sortiment	Verkoopspecialist boekhandel, Boekhandelaar, differentiatie: assortimentsboekhandel, algemene boekhandel	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchhändler, Schwerpunkt: Verlag	Verkoopspecialist Boekhandel, Boekhandelaar, differentiatie: uitgeverij	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchhändler, Schwerpunkt: Antiquariat	Verkoopspecialist Boekhandel, Boekhandelaar, differentiatie: antiquariaat	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drogist	Verkoopspecialist drogisterij, Drogist	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann im Einzelhandel	Verkoopspecialist detailhandel: Eerste verkoper, Verkoopchef	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Musikalienhändler	Verkoopspecialist muziekbranche: Muziekhandelaar, muzikwinkelier	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pharmazeutisch-kaufmännischer Angestellter	Verkoopspecialist apotheek (zonder artsenijs)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Medienberater für visuelle Kommunikation (opleiding vanaf 2008)	Verkoopspecialist fotovakhandel	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dierv verzorging en veterinaire ondersteuning			
Fischwirt, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Visser en viskweker, opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fischwirt, Schwerpunkt: Fischhaltung und Fischzucht	Visser en viskweker, differentiatie: Visteelt / Viskwekerij	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fischwirt, Schwerpunkt: Kleine Hochsee- und Küstenfischerei	Kottervisser in de zee- en kustvisserij	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fischwirt, Schwerpunkt: See- und Flussfischerei	Meer- en riviervisser	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tiermedizinischer Fachangestellter (vorher: Tierarzthelfer)	Dierenartsassistent paraveterinair	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierpfleger, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Vakbekwaam medewerker dierv verzorging, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierpfleger, Fachrichtung: Forschung und Klinik	Vakbekwaam medewerker dierv verzorging, uitstroomdifferentiatie: Proefdierv verzorging: Dierv verzorger, uitstroomdifferentiatie: Proefdierv verzorger	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Tierpfleger, Fachrichtung: Zoo	Vakbekwaam medewerker diervoorzorging, uitstroomdifferentiatie: dierenpark, dierentuin	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierpfleger, Fachrichtung: Tierheim und Tierpension	Vakbekwaam medewerker diervoorzorging, uitstroomdifferentiatie: Pension en kennel	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pferdewirt, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Paardenhouderij en paardensport, opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pferdewirt, Schwerpunkt: Pferdezucht und -haltung	Vakbekwaam medewerker paardenhouderij	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pferdewirt, Schwerpunkt: Reiten	Vakbekwaam medewerker paardensport: Instructeur paardensport	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pferdewirt, Schwerpunkt: Rennreiten	Trainer en jockey renpaarden	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pferdewirt, Schwerpunkt: Trabrennfahren	Trainer en jockey draf sport	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sattler, Fachrichtung: Reitsportsattlerei	Zadelmaker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Vakbekwaam medewerker veehouderij, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Fachrichtung: Geflügelhaltung	Vakbekwaam medewerker veehouderij, differentiatie: pluimveehouderij	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Fachrichtung: Imkerei	Imker, bijenhouder	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Fachrichtung: Rinderhaltung	Vakbekwaam medewerker veehouderij, differentiatie: Rundveehouderij	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Fachrichtung: Schäferei	Vakbekwaam medewerker veehouderij, differentiatie: Schapenhouderij	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tierwirt, Fachrichtung: Schweinehaltung	Vakbekwaam medewerker veehouderij, differentiatie: Varkenshouderij	BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Edelsmederij			
Diamantschleifer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Diamantslijper, Kwalificatieprofiel met differentiaties	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Diamantschleifer, Schwerpunkt: Industriediamanten	Diamantslijper, differentiatie: diamantslijper industriediamanten	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Diamantschleifer, Schwerpunkt: Schmuckdiamanten	Diamantslijper, differentiatie: briljanten	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Edelsteinfasser	Edelsteenzetter	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Edelsteingraveur	Edelsteengraveur	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Edelsteinschleifer	Edelsteenslijper	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Silberschmied, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Zilvermid, opleiding met differentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Silberschmied, Schwerpunkt: Metall	Zilvermid, differentiatie: Metaal (productie van sieraden en gebruiksartikelen)	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Silberschmied, Schwerpunkt: Email	Zilvermid, differentiatie: Email (Decoratie van zilvergoed met emailkleuren)	Industriële en ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Goldschmied, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Goudsmid: Goud- en zilversmeden, uitstroomdifferentiatie: Basis goudsmid	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Goldschmied, Fachrichtung: Juwelen	Goudsmid, uitstroomdifferentiatie: Medewerker juweliersbedrijf	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Goldschmied, Fachrichtung: Ketten	Goudsmid, uitstroomdifferentiatie: Kettingen	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Goldschmied, Fachrichtung: Schmuck	Goudsmid, uitstroomdifferentiatie: Sieraden	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Metallbildner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Vormgever metaalproducten, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Metallbildner, Fachrichtung: Goldschlagtechnik	Goudslager	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Metallbildner, Fachrichtung: Gürtler- und Metalldrucktechnik	Messing-, koperwerker	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Metallbildner, Fachrichtung: Ziselierertechnik	Ciseleur	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Elektrotechniek / Energie- en informatietechniek			
Elektroanlagenmonteur	Eerste monteur elektrotechnische en elektronische installaties	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Elektroniker Fachrichtung: Automatisierungstechnik:	Eerste monteur en servicemonteur automatiseringselektronica	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker für Automatisierungstechnik	Productievakkracht automatiseringselektronica	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker und Betriebstechnik	Elektrotechnische installaties, uitstroomdifferentiatie: Eerste monteur elektrotechnische installaties	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker für Geräte und Systeme	Elektrotechnische industriële producten en systemen, uitstroomdifferentiatie: Eerste monteur elektrotechnische industriële producten en systemen	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker für luftfahrttechnische Systeme	Eerste monteur en onderhoudmonteur vliegtuigelektronicatechniek: Vliegtuigmonteur en vliegtuigonderhoudtechnicus avionica	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Mikrotechnologe, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Productiemedewerker elektronische componenten (halfgeleiders, microchips, mikroschakelingen, sensoren), opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mikrotechnologe, Schwerpunkt: Halbleitertechnik	Productiemedewerker elektronische componenten, differentiatie: Halfgeleiders	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mikrotechnologe, Schwerpunkt: Mikrosystemtechnik	Productiemedewerker elektronische componenten, differentiatie: Microsysteemtechniek	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Systemelektroniker	Eerste monteur en onderhoudmonteur elektronische componenten, apparaten en systemen	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Systeminformatiker	Medewerker ontwikkeling en installatie van automatiseringssystemen, informatie- en communicatiesystemen, embedded systems, signaleringssystemen enz.	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Technischer Zeichner, Fachrichtung: Elektrotechnik	Technisch tekenaar elektrotechniek	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker Fachrichtung: Energie- und Gebäudetechnik:	Eerste monteur en servicemonteur sterkstroominstallaties	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker für Gebäude- und Infrastruktursysteme	Operationele techniek, uitstroomdifferentiatie: Operationeel technicus: Eerste monteur elektro en instrumentatie	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker für Maschinen- und Antriebstechnik	Eerste monteur en onderhoudsmonteur elektrische aandrijvingen en machines: Eerste monteur elektrotechnisch wikkelen	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Elektroniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Eerste monteur en servicemonteur elektrotechniek: Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Facilitaire dienstverlening			
Hauswirtschafter	Huishouder, Vakkracht huishouden	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Textilreiniger	Gekwalificeerd wasserijmedewerker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fijntechniek			
Federmacher	Verenmaker	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Bürsten- und Pinselmacher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Borstel- en penseelmaker, Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bürsten- und Pinselmacher, Fachrichtung: Bürstenherstellung	Borstelmaker	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bürsten- und Pinselmacher, Fachrichtung: Pinselherstellung	Penseelmaker	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasveredler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Vakkracht glas veredelen (bewerking van oppervlakken van glas), opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasveredler, Fachrichtung: Glasmalerei und Kunstverglasung	Vakkracht glas veredelen, uitstroomdifferentiatie: Schilderwerk en artistieke verglazing	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasveredler, Fachrichtung: Kanten- und Flächenveredelung	Vakkracht glas veredelen, uitstroomdifferentiatie: Veredeling van kanten en vlakglas	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Glasveredler, Fachrichtung: Schliff und Gravur	Vakkracht glas veredelen, uitstroomdifferentiatie: Slijpen en graveren	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Handzuginstrumentenmacher	Muziekinstrumentenmaker doorslaande tong (zoals trekharmonica, bandoneon, mondorgel, maar zonder harmonium)	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Keramiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Keramist, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Keramiker, Fachrichtung: Baukeramik	Keramist, uitstroomdifferentiatie: Bouwkeramiek	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Keramiker, Fachrichtung: Dekoration	Keramist, uitstroomdifferentiatie: Decoratie	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Keramiker, Fachrichtung: Scheibentöpferei	Pottendraaier: Keramist, uitstroomdifferentiatie: Pottenbakken op de draaischijf	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Klavier- und Cembalobauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Klavierbouwer en Klavecimbelmaker: opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Klavier- und Cembalobauer, Fachrichtung: Cembalobau	Klavecimbelmaker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Klavier- und Cembalobauer, Fachrichtung: Klavierbau	Klavierbouwer	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flechtwerkgestalter (vroeger: Korbmaker), Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Mandenmaker / Korfmaker / Mandenvlechter, opleiding met differentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flechtwerkgestalter, Schwerpunkt: Korbwaren	Mandenmaker, Korfmaker / Mandenvlechter, differentiatie: Kerven	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flechtwerkgestalter, Schwerpunkt: Flechtmöbel	Mandenmaker / Korfmaker / Mandenvlechter, differentiatie: Meubelen (b.v.: korfstoelen)	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flechtwerkgestalter, Schwerpunkt: Flechtobjekte	Mandenmaker / Korfmaker / Mandenvlechter, differentiatie: Vlechtwerk	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Leuchtröhrenglasbläser	Glasblazer neon glasbuizen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Orgel- und Harmoniumbauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Orgelbouwer, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Orgel- und Harmoniumbauer, Fachrichtung: Orgelbau	Orgelbouwer, uitstroombdifferentiatie: orgels	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Orgel- und Harmoniumbauer, Fachrichtung: Pfeifenbau	Orgelbouwer, uitstroombdifferentiatie: orgelpijpen	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schneidwerkzeugmacher, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Productiemedewerker snijwerktuigen, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Schneidwerkzeugmacher, Fachrichtung: Schneidwerkzeug- und Schleiftechnik	Scharenslijper	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Schneidwerkzeugmacher, Fachrichtung: Schneidemaschinen- und Messerschmiedetechnik	Messenmaker en productievakkracht snijmachines	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Uhrmacher	Uurwerktechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wachszieher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Wastrekker, opleiding met uitstroombdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wachszieher, Fachrichtung: Kerzenherstellung	Wastrekker, uitstroombdifferentiatie: Waskaarsenmaker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wachszieher, Fachrichtung: Wachsbildnerei	Wastrekker, uitstroombdifferentiatie: Wasboedseerkunst, Ceroplastiek	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Graveur, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Gezel graveur, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Graveur, Schwerpunkt: Flachgraviertechnik	Gezel graveur, differentiatie: vlak graveren	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Graveur, Reliefgraviertechnik	Gezel graveur, differentiatie: reliëf graveren	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Thermometermacher, Fachrichtung: Thermometerblasen	Thermometermaker, uitstroombdifferentiatie: Blazen	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Thermometermacher, Fachrichtung: Thermometerjustieren	Thermometermaker, uitstroombdifferentiatie: justeren, ijken	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Thermometermacher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Thermometermaker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fijntechniek (Gezondheidstechniek)			
Augenoptiker	Opticien	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Hörgeräteakustiker	Audiciën	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Orthopädiemechaniker und Bandagist	Orthopedisch technisch medewerker en bandagist	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Orthopädieschuhmacher	Orthopedisch schoentechnisch medewerker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Zahntechniker	Tandtechnicus	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Gieterij / Modelmakerij			
Gießereimechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Gekwalificeerd gieterijmedewerker: opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3½ jaar	3
Gießereimechaniker, Fachrichtung: Druck- und Kokillenguss	Gekwalificeerd gieterijmedewerker, uistroomdifferentiatie: hogedrukgieten en coquillgieten	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3½ jaar	3
Gießereimechaniker, Fachrichtung: Handformguss	Gekwalificeerd gieterijmedewerker, uistroomdifferentiatie: Handvormen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3½ jaar	3
Gießereimechaniker, Fachrichtung: Maschinenformguss	Gekwalificeerd gieterijmedewerker, uistroomdifferentiatie: Machinevormen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3½ jaar	3
Industriekeramiker- Modelltechnik	Modelmaker keramische producten	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modellbaumechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Industrieel modelmaker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Metall- und Glockengießer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Metaal-, tin- en klokkengieter, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Metall- und Glockengießer, Fachrichtung: Kunst- und Glockengusstechnik	Klokkengieter	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Metall- und Glockengießer, Fachrichtung: Metallgusstechnik	Metaalgieter	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Metall- und Glockengießer, Fachrichtung: Zinnusstechnik	Tinnegieter	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modellbauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Modelmaker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modellbauer, Fachrichtung: Anschauungsmodellbau	Modelmaker, uitstroomdifferentiatie: Demonstratiemodellen	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modellbauer, Fachrichtung: Produktionsmodellbau	Modelmaker, uitstroomdifferentiatie: Productiemodellen	Ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modellbaumechaniker, Fachrichtung: Gießereimodellbau	Industrieel modelmaker, uitstroomdifferentiatie: Gieterijmodellen: gekwalificeerd modelmaker hout / kunststof / metaal	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Modellbaumechaniker, Fachrichtung: Karosseriemodellbau	Industrieel modelmaker, uitstroomdifferentiatie: Modellen voor de carrosseriebouw	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Grafische techniek / Communicatie / Audiovisueel en multimedia			
Film- und Videoeditor	Film- en video editor	Industriele BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flexograf	Flexograaf	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fotograf	AV-productie, uitstroomdifferentiatie: Fotograaf	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mediengestalter Bild und Ton	AV-productie: uitstroomdifferentiatie: Beeldtechnicus & geluidstechnicus	Industriele BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mediengestalter Digital und Print, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Mediavormgever, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mediengestalter Digital und Print, Fachrichtung: Beratung und Planung	Mediavormgever, uitstroomdifferentiatie: Planning en begeleiding	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mediengestalter Digital und Print, Fachrichtung: Gestaltung und Visualisierung	Mediavormgever, uitstroomdifferentiatie: Vormgeving	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mediengestalter Digital und Print, Fachrichtung: Gestaltung und Technik	Mediavormgever, uitstroomdifferentiatie: Productie	Industriele BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Schriftsetzer, Schwerpunkt: Systemtechnik	Letterzetter, differentiatie: Systeemtechniek	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schriftsetzer, Schwerpunkt: Montagetechnik	Letterzetter, differentiatie: Montagetechnik	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Siebdrucker	Printmedia, uitstroombdifferentiatie: Zeefdrukken	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Steindrucker	Steendrukker, lithograaf	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Film- und Videolaborant	Film- en video laborant	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schriftsetzer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Letterzetter, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Druckweiter- und Papierverarbeitung	Operator, uitstroombdifferentiatie: Operator A in de grafische industrie en papierindustrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Buchbinder, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Uitgaafbinder, Kwalificatieprofiel met uitstroombdifferentiaties.	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchbinder, Fachrichtung: Buchfertigung (Serie)	Uitgaafbinder, uitstroombdifferentiatie: Boekvervaardiging	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchbinder, Fachrichtung: Druckweiterverarbeitung (Serie):	Uitgaafbinder, uitstroombdifferentiatie: Nabewerking	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Buchbinder, Fachrichtung: Einzel- und Sonderfertigung	Uitgaafbinder, uitstroombdifferentiatie: Afzonderlijke uitgave	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drucker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Drukker, kwalificatieprofiel met uitstroombdifferentiaties: Printmedia, kwalificatieprofiel met uitstroombdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drucker, Fachrichtung: Digitaldruck	Printmedia, uitstroombdifferentiatie: Digitaal drukken	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drucker, Fachrichtung: Flachdruck	Drukker, uitstroombdifferentiatie: Offsetdrukker: Printmedia, uitstroombdifferentiatie: Vellenoffset en rollenoffset	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drucker, Fachrichtung: Hochdruck	Drukker, uitstroombdifferentiatie: Hoogdruktechniek, boekdrukker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Drucker, Fachrichtung: Tiefdruck	Drukker, uitstroombdifferentiatie: Diepdrukker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dekorvorlagenhersteller	Vorbereider voor het bedrukken van keramische artikelen met decoratieve motieven	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kameramann	AV-productie, uitstroombdifferentiatie: Cameraman	Onder meer: BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 4 jaar	4
Graveren / Instrumenttechniek / Gereedschapmaken / Fijnmechanisch			
Feinwerkmechaniker, Schwerpunkt: Werkzeugbau	Fijnmechanische techniek, differentiatie: Gereedschapmaken	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Glasapparatebauer	Researchinstrumentenmaker glas (b.v. reageerbuizen en distilleerkolven)	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Metallblasinstrumentenmacher	Muziekinstrumentenmaker, koperblaasinstrumenten	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Feinoptiker	Researchinstrumentenmaker optiek	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Feinpolierer	Polijster edelmetaal	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Feinwerkmechaniker, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Fijnmechanische techniek: opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Feinwerkmechaniker, Schwerpunkt: Feinmechanik	Fijnmechanische techniek, differentiatie: Fijnmechanische techniek	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Büchsenmacher	Geweer-, Buksenmaker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Chirurgiemechaniker	Chirurgisch instrumentmaker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Werkzeugmechaniker	Gereedschapmaker	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Feinwerkmechaniker, Schwerpunkt: Maschinenbau	Fijnmechanische techniek, differentiatie: Werktuigbouw	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Groene ruimte			
Revierjäger	Vakbekwaam jager	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Forstwirt	Vakbekwaam medewerker natuur en leefomgeving, uitstroombdifferentiatie: Vakbekwaam medewerker bos- en natuurbeheer	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Garten- und Landschaftsbau	Vakbekwaam medewerker natuur en leefomgeving, uitstroombdifferentiatie: Vakbekwaam medewerker groenvoorziening / vakbekwaam medewerker hoveniersbedrijf	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Baumschule	Tuinbouw, uitstroombdifferentiatie: Boomkwekerij	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kartograf	Cartografisch tekenaar	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Grond-, water- en wegenbouw			
Tiefbaufacharbeiter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Vakman infra, opleiding met differentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Straßenbauarbeiten	Vakman infra, aankomend vakman wegenbouw	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Rohrleitungsbauarbeiten	Aankomend buizenlegger	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Kanalbauarbeiten	Aankomend rioleringswerker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Brunnen- und Spezialtiefbauarbeiten	Vakman infra, differentiatie: Grondboringen	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Gleisbauarbeiten	Spoorlegger	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding met uitstroombdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Asphaltbauer	Gekwalificeerd Asfalafwerker en balkman: Machinist, uitstroombdifferentiatie: wegenbouw	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Betonfertigteiltbauer, Schwerpunkt: Betonstein- und Terrazzobau	Allround betonsteen- en terrazzowerker	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Betonstein- und Terrazzohersteller, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Allround Beton- en terrazzowerker (granitowerker): Kwalificatieprofiel met differentiaties	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Betonstein- und Terrazzohersteller, Schwerpunkt: Betonstein und Terrazzo	Allround betonsteen- en terrazzowerker, Allround granitowerker	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Betonstein- und Terrazzohersteller, Schwerpunkt: Betonfertigteilbau	Allround betonwerker, differentiatie: Prefabricage	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Brunnenbauer	Putdelver, Bronnenbouwer, Bronboorder, Boormeester	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Straßen- und Verkehrstechnik	Medewerker planning en organisatie van onderhoud, reparatie en vergroting van wegen en daarbij behorende bouwwerken (bruggen, tunnels enz.)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Wasserversorgungstechnik	Vakbekwaam medewerker watervoorziening (waterwinning en waterbehandeling)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gleisbauer	Gekwalificeerd spoorlegger	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kanalbauer	Rioleringswerker	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Rohrleitungsbauer	Buizenlegger, Pijpenlegger, Pijpenfitter	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Spezialtiefbauer	Machinist, uitstroombifferentiatie: funderingswerk, (grote funderingmachines)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Straßenbauer	Gekwalificeerd medewerker wegenbouw: Machinist, uitstroombifferentiatie: wegenbouw	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wasserbauer	Waterbouwer	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bauzeichner, Schwerpunkt: Tief-, Straßen- und Landschaftsbau	Technisch tekenaar in de bouwsector, Differentiatie: Grond- en wegenbouw & landschapsinrichting	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Vermessungstechniker	Landmeettechnicus (MBO)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Baustoffprüfer, (Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten)	Vakfunctionaris bouwtechnische laboratoriumtechniek: (Kwalificatieprofiel met differentiaties)	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Baustoffprüfer, Schwerpunkt: Asphalttechnik	Vakfunctionaris bouwtechnische laboratoriumtechniek, Differentiatie: Asphalttechniek	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Baustoffprüfer, Schwerpunkt: Geotechniek	Vakfunctionaris bouwtechnische laboratoriumtechniek, Differentiatie: Bodemanalyse	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Baustoffprüfer, Schwerpunkt: Mörtel- und Betontechnik	Vakfunctionaris bouwtechnische laboratoriumtechniek, Differentiaties: Metselkalk en betontechniek	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Baugeräteführer	Machinist bouw / infra	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bauzeichner, (Berufsausbildung mit Schwerpunkten)	Technisch tekenaar in de bouwsector, (Kwalificatieprofiel met differentiaties)	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Betonfertigteilbauer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Allround betonwerker, Kwalificatieprofiel met differentiaties	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Betonfertigteilbauer, Schwerpunkt: Betonfertigteilbau	Allround betonstaalwerker, uitstroomdifferentiatie: Prefabricage	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Technischer Zeichner, Fachrichtung: Stahl- und Metallbautechnik	Technisch tekenaar staalbouw en metaalbouw	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Groothandel / Distributie			
Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Commercieel medewerker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Fachrichtung: Außenhandel	Assistent-exportmanager: Exportmedewerker: Commercieel medewerker internationale handel	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Fachrichtung Großhandel	Commercieel medewerker groothandel	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Haven en vervoer			
Ewerführer	Schipper / Bootsman	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Hafenlogistik	Coördinator havenlogistiek	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Hafenschiffer	Bootsman	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Schiffahrtskaufmann, Ausbildungsprofil mit Fachrichtungen	Assistent-cargadoor, opleiding met uitstroomdifferentiaties: Commercieel en administratief medewerker scheepvaart	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Schiffahrtskaufmann, Fachrichtung: Linienfahrt	Assistent-cargadoor, uitstroomdiferentiatie: cargadoor lijnvaart	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schiffahrtskaufmann, Fachrichtung: Trampfahrt	Assistent-cargadoor, uitstroomdiferentiatie: cargadoor wilde vaart	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Horeca / Instellingskeuken en contractcatering			
Fachkraft im Gastgewerbe	Medewerker Horeca	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Hotelfachmann	Allround medewerker horeca	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Hotelkaufmann	Commercieel- administratief medewerker horeca	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Koch	Zelfstandig werkend kok	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Restaurantfachmann	Zelfstandig werkend gastheer	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachmann für Systemgastronomie	Bedrijfsleider fastfoodsector, Ondernemer horeca-bakkerij: uitstroomdifferentiatie: Manager / Ondernemer fastfood	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Houtbewerking en woninginrichting			
Polster- und Dekorationsnäher	Naaier voor woningstofeerdere en meubelstofeerdere	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fachkraft für Holz- und Bautenschutzarbeiten	Medewerker bescherming / conservering van hout en gebouwen	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Bestattungsfachkraft	Vakkraft in een begrafenisonderneming, uitvaartverzorger	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Böttcher	Kuiper	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bogenmacher	Strijkstokmaker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drechsler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Kunstdraaier en ivoorsnijder, Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drechsler, Fachrichtung: Drechseln	Kunstdraaier en ivoorsnijder, uitstroomdifferentiatie: Kunstdraaier	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Drechsler, Fachrichtung: Elfenbeinschnitzen	Kunstdraaier en ivoorsnijder, uitstroomdifferentiatie: ivoorsnijder	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Geigenbauer	Vioolbouwer	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Holzbearbeitungsmechaniker	Allround machinaal houtbewerker in zagerijen , schaafbedrijven en de fineerbranche	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzbildhauer	Houtsnijder	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzblasinstrumentenmacher	Muziekinstrumentenmaker houten blaasinstrumenten	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround machinaal houtbewerker, opleiding met uitstroombifferentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzmechaniker, Fachrichtung: Bauelemente, Holzpackmittel und Rahmen	Allround machinaal houtbewerker onderdelen van deuren, trappen en vensters, houten verpakkingen en kozijnen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzmechaniker, Fachrichtung: Möbelbau und Innenausbau	Allround machinaal houtbewerker, uitstroombifferentiatie: meubelproductie en interieurbouw	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Holzspielzeugmacher	Productievakkkracht houten speelgoed	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Parkettleger	Allround parketteur	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Polsterer	Meubelstoffeerder	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Raumausstatter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Allround woningstoffeerder, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Raumausstatter, Schwerpunkt: Boden	Allround woningstoffeerder, differentiatie: Vloerbedekkingen	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Raumausstatter, Schwerpunkt: Polstern	Allround woningstoffeerder, differentiatie: Stofferen	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Raumausstatter, Schwerpunkt: Raumdekoration sowie Licht-, Sicht- und Sonnenschutz	Allround woningstoffeerder, differentiatie: Gordijnen en zonwering	Ambachtelijke BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Raumausstatter, Schwerpunkt: Wand- und Deckendekoration	Allround woningstoffeerder, differentiatie: Decoratie wanden en plafonds	Ambachtelijke opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Rolladen- und Sonnenschutzmechatroniker	Monteur rolluiken: Rolluiken timmerman	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Schiffszimmerer	Scheepstimmerman	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Technischer Zeichner, Fachrichtung: Holztechnik	Technisch tekenaar houtproducten en houten constructies	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Tischler	Allround meubelmaker, uitstroombdifferentiaties: Allround meubelmaker / Allround interieurbouwer	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Zupfinstrumentenmacher	Muziekinstrumentmaker hout: Tokkelinstrumentmaker	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bootsbauer	Botenbouwer, jachtbouwer	Ambachtelijke en industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Informatiedienstverlening			
Medizinischer Dokumentationsassistent	Medisch documentalist	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2-3 jaar	2-3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Medewerker informatiedienstverlening, opleiding met uitstroombdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung: Archiv	Medewerker informatiedienstverlening, uitstroombdifferentiatie: Archiefmedewerker historisch documentatiecentrum	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung: Bibliothek	Medewerker informatiedienstverlening, uitstroombdifferentiatie: Bibliotheek	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung: Bildagentur	Medewerker informatiedienstverlening, uitstroombdifferentiatie: Beeldagentschap	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung: Information und Dokumentation	Medewerker informatiedienstverlening, uitstroombdifferentiatie: Informatieverzorger	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung: Medizinische Dokumentation	Medewerker informatiedienstverlening, uitstroombdifferentiatie: Medische documentatie	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Medizinischer Dokumentar	Medisch documentalist	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Dolmetscher und Übersetzer	Tolk en vertaler (MBO)	BOL-deeltijdopleiding op niveau 3 (of 4 ?)	3 of 4
Informatietechniek			
Elektroniker, Fachrichtung: Informations- und Telekommunikationstechnik	Eerste monteur en servicemonteur communicatieinstallaties, alarminstallaties en videobewakingssystemen	Ambachtelijke BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Informationselektroniker, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Monteur en onderhoudsmonteur kantoormachines en radio- en televisieapparatuur: opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Informationselektroniker, Schwerpunkt: Bürosystemtechnik	Kantoormachinemonteur	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Informationselektroniker, Schwerpunkt: Geräte- und Systemtechnik	Eerste monteur consumenten-elektronica: televisieinstallateur- / reparateur	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Informations- und Telekommunikationssystemelektroniker, (IT-Systemelektroniker)	Servicemonteur ICT	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Juridisch			
Fachangestellter für Arbeitsförderung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: Arbeidsvoorziening	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Justizfachangestellter	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: Administratief medewerker rechtbank	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Notarfachangestellter	Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening: administratief-juridisch medewerker notariskantoor	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Patentanwaltfachangestellter	Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening: administratief-juridisch medewerker octrooibureau	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Personaldienstleistungskaufmann	Sociaal-juridisch medewerker uitzendbureau en personeelswerk	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Rechtsanwaltfachangestellter	Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening: administratief-juridisch medewerker	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Rechtsanwalts- und Notarfachangestellter	Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening: administratief-juridisch medewerker advocaten- en notariskantoor	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sozialversicherungsfachangestellter, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: sociale zekerheid, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung: allgemeine Krankenversicherung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: administratief-juridisch medewerker ziektekostenverzekering, verzekering tegen kosten van een verpleeginrichting en thuiszorg	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung: gesetzliche Rentenversicherung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: administratief-juridisch medewerker wettelijke pensioensverzekering	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung: gesetzliche Unfallversicherung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: administratief-juridisch medewerker wettelijke ongevallenverzekering	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung: knappschaftliche Sozialversicherung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: administratief-juridisch medewerker pensioens-, ziekteverzekering en verzekering tegen kosten van een verpleeginrichting en thuiszorg van medewerkers	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung: Landwirtschaftliche Sozialversicherung	Juridisch medewerker, uitstroomdifferentiatie: administratief-juridisch medewerker pensioens-, ziekte-, ongevallenverzekering en verzekering tegen kosten van een verpleeginrichting en thuiszorg in de landbouw	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Steuerfachangestellter	Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening: Belastingen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verwaltungsfachangestellter, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Juridisch-administratief medewerker, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verwaltungsfachangestellter, Fachrichtung: Bundesverwaltung	Juridisch-administratief medewerker, uitstroomdifferentiatie: Rijksoverheid	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verwaltungsfachangestellter, Fachrichtung: Handwerksorganisation und Industrie- und Handelskammern	Juridisch-administratief medewerker zakelijke dienstverlening, uitstroomdifferentiatie: Kamers van koophandel en fabrieken	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verwaltungsfachangestellter, Fachrichtung: Kommunal- und Landesverwaltung	Juridisch-administratief medewerker, uitstroomdifferentiatie: Openbaar bestuur	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Koudetechniek			
Kälteanlagenbauer	Eerste monteur koude- en luchtbehandelings techniek	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Mechatroniker für Kältetechnik	Monteur koudetechniek	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Laboratoriumtechniek			
Biogielaborant	Vakfunctionaris biologische laboratoriumtechniek, Biologisch analist	Industriële BBL- opleiding op niveau 3-4 studieduur 3½ jaar	3-4
Chemielaborjungwerker	Chemisch laborant	Industriële BBL- opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fotolaborant	Fotolaborant	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur: 2 jaar	2
Zytologieassistent	Cytologisch laborant	BOL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Biologiemodelmaker	Modelmaker van biologische modellen voor het onderwijs en hoger onderwijs of het training van ambulanciers en verpleegkundigen	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Biologisch- technischer Assistent, Schwerpunkte u.a.: Biologie und Biotechnologie: Bioinformatik und Molekularbiologie: Biochemie	Vakbekwaam medewerker biologische laboratoriumstechniek, Differentiaties: Biologie en biotechnologie, bioinformatica, moleculaire biologie, biochemie	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2 jaar	3
Chemisch-technischer Assistent	Vakbekwaam medewerker chemische laboratoriumstechniek	BOL- opleiding op niveau 3, studieduur 2 jaar	3
Edelmetallprüfer	Vakfunctionaris laboratoriumstechniek m.b.t. bepalen en testen van edel metaal	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fotomedienlaborant	Vakbekwaam laborant fotomedia	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Lacklaborant	Vakfunctionaris chemische laboratoriumstechniek, specialisatie: Lakken	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Landwirtschaftlich-technischer Laborant	Vakfunctionaris laboratoriumstechniek, specialisatie: Landbouw / tuinbouw / veeteelt: assistent-onderzoeker tuin-/ landbouwkundig / veeteeltkundig onderzoek	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Landwirtschaftlich-technischer Assistent	Vakfunctionaris laboratoriumstechniek, specialisatie: Landbouw / tuinbouw / veeteelt: assistent-onderzoeker tuin-/ landbouwkundig / veeteeltkundig onderzoek	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2 jaar	3
Medizinisch-technischer Assistent für Funktionsdiagnostik	Hart- en longfunctieassistent / Laborant klinische neurofysiologie (MBO)	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Medizinisch-technischer Laboratoriumsassistent	Vakfunctionaris medische laboratoriumstechniek	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Medizinisch-technischer Radiologieassistent	Radiodiagnostisch / radiotherapeutisch laborant (MBO)	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Milchwirtschaftlicher Laborant	Vakfunctionaris laboratoriumtechniek zuivelindustrie	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Physikalisch-technischer Assistent	Vakbekwaam medewerker in natuurkundige laboratoria	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur: 2 jaar	3
Physiklaborant	Vakfunctionaris natuurkundige laboratoriumtechniek	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Präparationstechnischer Assistent met differentiaties (Biologie, geneeskunde, paleontologie)	Preparateur, opleiding met differentiaties (Biologie, geneeskunde, paleontologie)	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Stoffprüfer (Chemie) Glas. Keramische Industrie sowie Steine und Erden	Vakfunctionaris chemische laboratoriumtechniek, specialisatie: glas, keramische en bouwstoffen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Textillaborant, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Vakfunctionaris textiele laboratoriumtechniek, opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Textillaborant, Schwerpunkt: Textiltechnik	Vakfunctionaris textiele laboratoriumtechniek, differentiatie: Textieltechniek (mechanisch)	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Textillaborant, Schwerpunkt: Textilveredelung	Vakfunctionaris textiele laboratoriumtechniek, differentiatie: textielveredelung	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Textillaborant, Schwerpunkt: Textilchemie	Vakfunctionaris textiel laboratoriumtechniek, differentiatie: textielchemie	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Veterinärmedizinisch-technischer Assistent	Vakfunctionaris diergeneeskundige laboratoriumtechniek	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Werkstoffprüfer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Vakfunctionaris laboratoriumtechniek Materiaalkunde, opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Werkstoffprüfer, Schwerpunkt: Halbleitertechnik	Vakfunctionaris laboratoriumtechniek Materiaalkunde, differentiatie: Halfgeleiders, Semiconductors	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Werkstoffprüfer, Schwerpunkt: Metalltechnik	Vakfunctionaris laboratoriumtechniek Materiaalkunde, differentiatie: Metalen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Werkstoffprüfer, Schwerpunkt: Wärmebehandlungstechnik	Vakfunctionaris laboratoriumtechniek Materiaalkunde, differentiatie: Warmtebehandeling / warmte-techniek	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Chemielaborant	Vakfunctionaris chemische laboratoriumtechniek, Chemisch analist	Industriële BBL- opleiding op niveau 3 of eerder 4, studieduur 3½ jaar	3 of 4
Landbouwmechanisatie			
Mechaniker für Land- und Baumaschinentechnik	Mobiele werktuigen, uitstroomdifferentiatie: Allround monteur mobiele werktuigen: Eerste monteur landbouwmechanisatie-techniek, Monteur grond-, water- en wegenbouwmachines	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Machinebankwerken / Verspanen			
Schleifer	Slijper	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fräser	Frezer	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur: 2 jaar	2
Metallschleifer	Metaalslijper	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Revolverdreher	Revolverdraaier	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Vorpolierer in der Schmuck- und Kleingeräteherstellung	Vorbereider voor het polijsten van sieraden, optische en fijnmechanische producten	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Zerspanungsmechaniker	Machinaal verspaner: Programmeur / Verspaner CNC	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Drahtzieher	Draadtrekker	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Milieutechniek			
Fachkraft für Abwassertechnik	Vakbekwaam medewerker rioolwaterzuiveringsinstallatie	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Vakbekwaam medewerker recycling en afvalverwerking: opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Schwerpunkt: Abfallbeseitigung und -behandlung	Vakbekwaam medewerker recycling en afvalverwerking: differentiatie: vuilverbranding	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Schwerpunkt: Abfallverwertung und -behandlung	Vakbekwaam medewerker recycling en afvalverwerking: differentiatie: afvalverwerking en afvalbehandeling	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Schwerpunkt: Logistik, Sammlung und Vertrieb	Vakbekwaam medewerker recycling en afvalverwerking: differentiatie: Logistiek, vuilophalddienst en handel	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachkraft für Rohr-, Kanal- und Industrieservice, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Rioolruimer, opleiding met differentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Rohr-, Kanal- und Industrieservice, Schwerpunkt: Industrieservice	Rioolruimer, differentiatie: Rioolruimer industriële riolen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Rohr-, Kanal- und Industrieservice, Schwerpunkt: Rohr- und Kanalservice	Rioolruimer, differentiatie: openbare en privé riolen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Schornsteinfeger	Schoorsteenveger	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Milieutoezicht			
Fachkraft für Wasserwirtschaft	Vakbekwaam medewerker openbaar beheer van het bovengronds en ondergronds watersysteem	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Mode en kleding			
Änderungsschneider	Pompier: Uitvoerend medewerker kledingverandering en kledingreparaties: Vakkracht kledingverandering en kledingreparaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Modenäher	Medewerker mode / maatkleding, uitstroomdifferentiatie: Basisedewerker mode	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Schuh- und Lederwarenstepper	Schoenstikker en lederwarenstikker	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Kürschner	Bontwerker / Pelswerker	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maßschneider, Ausbildung mit Schwerpunkten	Medewerker mode / maatkleding, uitstroomdifferentiatie: Allround medewerker maatkleding, opleiding met differentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maßschneider, Schwerpunkt Damen	Medewerker mode / maatkleding, uitstroomdifferentiatie: Allround medewerker maatkleding, differentiatie: dameskleding	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maßschneider, Schwerpunkt: Herren	Medewerker mode / maatkleding, uitstroomdifferentiatie: Allround medewerker maatkleding, differentiatie: herenkleding	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Modeschneider	Medewerker mode / maatkleding, uitstroomdifferentiatie: Allround medewerker mode	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Modist	Hoedenmaker, Modiste	Industriële en ambachtelijk BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Pelzveredler	Nabewerker van leer naast de looierij	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sattler, Fachrichtung: Feintäschnerie	Lederwarenmaker (Koffermaker, tassenmaker enz.)	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schuhfertiger	Productievakkracht schoenen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schuhmacher	Schoenmaker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Sticker	Borduurder	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Montage / Onderhoud / Operationele techniek			
Kabeljungwerker	Productiemedewerker kabels	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Maschinenzusammensetzer	Assemblagevakkracht machines	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 1½ jaar	2
Teilezurichter	Machinaal onderdelenmaker uit platen, buizen en profielen	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Drahtwarenmacher	Productievakkracht draadwaren (hekken, tralies, zeef)	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Gerätezusammensetzer	Assemblagevakkracht apparaten	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur: 1½ jaar	2
Fertigungsmechaniker	Allround operator industriële serieproductie	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Figurkeramformer	Operator van een vormpers voor fijn keramiek	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Industriemechaniker	Eerste monteur industrieel onderhoud	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Mechatroniker	Machinebouw mechatronica, uitstroomdifferentiatie: Monteur tester mechatronica	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Spielzeughersteller	Productievakkracht speelgoed	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Industriekeramiker - Dekorationstechnik	Productiemedewerker versiering keramische producten	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Flachglasmechaniker	Productiemedewerker vlakglas	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Industriekeramiker - Anlagentechnik	Productiemedewerker keramische massa producten,	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Industriekeramiker-Verfahrenstechnik	Productiemedewerker keramische procestechniek	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Automatenfachmann	Medewerker automatenbeheer (opleiding vanaf 01.08.2008)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Motorvoertuigen			
Fahrradmonteur	Fietstechnicus	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Kraftfahrzeugservicemechaniker	Voertuigtechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Automobilkaufmann	Verkoper personen- en bedrijfsauto's	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kraftfahrzeugmechatroniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Eerste voertuig- en bedrijfsvoertuigtechnicus, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Kraftfahrzeugmechatroniker, Schwerpunkt: Fahrzeugkommunikationstechnik	Auto-elektricien, specialisatie: Communicatietechniek	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Kraftfahrzeugmechatroniker, Schwerpunkt: Personenkraftwagentechnik	Eerste voertuigtechnicus, uitstroomdifferentiatie: Eerste personenautotechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Kraftfahrzeugmechatroniker, Schwerpunkt: Nutzfahrzeugtechnik	Eerste bedrijfsvoertuigtechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Kraftfahrzeugmechatroniker, Schwerpunkt: Motorradtechnik	Eerste voertuigtechnicus, uitstroomdifferentiatie: Eerste motorfietstechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Tankwart	Gekwalificeerde eerste verkoper tankstation	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Zweiradmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Gekwalificeerd Tweewielertechnicus, kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Zweiradmechaniker, Fachrichtung: Motorradtechnik	Gekwalificeerd bromfietstechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Zweiradmechaniker, Fachrichtung: Fahrradtechnik	Gekwalificeerd fietstechnicus	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Opslag / Magazijn			
Fachlagerist	Logistiek medewerker	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fachkraft für Lagerlogistik	Logistiek teamleider , Logistiek groepsleider	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Werkgehilfe Schmuckwarenindustrie, Taschen- und Armbanduhren	Teamleider logistiek sieradenbranche en horlogeindustrie (zak- en polshorloges)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Paramedisch / Therapeutisch werk			
Heilpraktiker	Natuurgeneeskundige (zonder wettelijke erkende opleiding)	Particuliere opleiding, studieduur gevarieerd	?
Masseur und medizinischer Bademeister	Medewerker massage en geneeskragtige baden	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2½ jaar	3
Orthoptist	Orthoptist (MBO)	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Diätassistent	Diëtist (MBO)	BOL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Atem-, Sprech- und Stimmlehrer	Adem- en stemtherapeut, stemcoach	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 of 3½ jaar	3
Logopäde	Logopedist (MBO)	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Physiotherapeut	Fysiotherapeut (MBO)	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Ergotherapeut	Ergotherapeut (MBO)	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Planten			
Gärtner, Fachrichtung: Friedhofsgärtnerei	Tuinbouwer, uitstroomdifferentiatie: Planten voor graven en begraafplaatsen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Gemüsebau	Tuinbouw, uitstroomdifferentiatie: Groenteteelt	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Fachrichtung: Obstbau	Tuinbouw, uitstroomdifferentiatie: Fruitteelt	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gärtner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Tuinbouw, opleiding met uitstroomdifferentiaties	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Landwirt	Akkerbouwer en veehouder	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schädlingsbekämpfer	Vakkraft bestrijding van schadelijke dieren	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachkraft Agrarservice	Vakfunctionaris natuur en techniek, uitstroomdifferentiatie: Vakbekwaam medewerker gemechaniseerd loonbedrijf	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Primaire sector			
Berg- und Maschinenmann, (Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen)	Aankomend mijnwerker, (Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties)	BBL- opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Berg- und Maschinenmann, Fachrichtung: Vortrieb und Gewinnung	Aankomend mijnwerker, uitstroomdifferentiatie: Drijver van een gang	BBL- opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Berg- und Maschinenmann, Fachrichtung: Transport und Instandhaltung	Aankomend mijnwerker, uitstroomdifferentiatie: Transport en onderhoud	BBL- opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Aufbereitungsmechaniker, (Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen)	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen: (Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties)	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung: Braunkohle	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen, Uitstroomdifferentiatie: Bruinkool	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung: Feuerfeste und keramische Rohstoffe	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen, Uitstroomdifferentiatie: Vuurvaste en keramische stoffen	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung: Naturstein	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen, Uitstroomdifferentiatie: Natuursteen	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung: Sand und Kies	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen, Uitstroomdifferentiatie: Grind en zand	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung: Steinkohle	Delfstoffenbewerker, Medewerker in zuiveringsinstallaties en opwerkingsfabrieken van grondstoffen, Uitstroomdifferentiatie: Steenkool	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bergmechaniker	Vakbekwaam mijnwerker	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bergvermessungstechniker	Assistent Mijnmeter	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Procestechniek			
Produktionsfachkraft Chemie	Operator, uitstroomdifferentiatie: Operator A chemische en farmaceutische industrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Maschinen- und Anlagenführer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Operator, opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Metall- und Kunststofftechnik	Operator, uitstroomdifferentiaties: Operator A of Operator productietechniek in de Metaal- en kunststofindustrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Textiltechnik	Operator textiel, differentiatie: Operator textiel mechanisch (textieltechniek)	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Textilveredlung	Operator textiel, differentiatie: Operator textiel chemisch (textielveredeling)	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Chemikant	(Proces-) Operator B, chemische industrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Glasbläser, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Glasblazer: opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasbläser, Fachrichtung: Christbaumschmuck	Glasblazer, uitstroomdifferentiatie: Kerstboomversiering	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasbläser, Fachrichtung: Kunstaugen	Glasblazer, uitstroomdifferentiatie: glazen ogen	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasbläser, Fachrichtung: Glasgestaltung	Glasblazer, uitstroomdifferentiaties: decoratieve en artistieke glasartikelen	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glasmacher	Glasmaker (met de glasmakerpijp)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Papiertechnologe, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround operator papier- en cellulose-industrie, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Papiertechnologe, Fachrichtung: Papier-Karton-Pappe	Allround operator papier- en cellulose industrie, uitstroomdifferentiatie: Papier- en kartonproductie	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Papiertechnologe, Fachrichtung: Zellstoff	Allround operator papier- en cellulose industrie, uitstroomdifferentiatie: Celstofproductie	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Pharmakant	Allround Operator, uitstroomdifferentiatie: Operator B farmaceutische industrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker für Beschichtungstechnik	Medewerker industriële lakverwerking, Vakkracht industrieel lakverwerken	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker für Brillenoptik	Allround operator brillenglazen	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker Glastechnik	Allround operator glasfabricage	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround operator metallurgie en halffabrikaten. Opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Fachrichtung: Eisen- und Stahl-Metallurgie	Allround operator metallurgie en halffabrikaten, uitstroomdifferentiatie: Ferro-metallurgie (Ijzersmelterij en staalfabriek)	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Fachrichtung: Nichteisen-Metallurgie	Allround operator metallurgie en halffabrikaten, uitstroomdifferentiatie: Non-ferrometallurgie	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Fachrichtung: Nichteisenmetall-Umformung	Allround operator metallurgie en halffabrikaten, uitstroomdifferentiatie: Non-ferrometaal vervormen	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Fachrichtung: Stahl- Umformung	Allround operator metallurgie en halffabrikaten, uitstroomdifferentiatie: Staal vervormen (b.v.: walselij)	Industriële BBL-opleiding met uitstroomdifferentiaties op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt: Formteile	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, differentiatie: Prefabricage	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt: Halbzeuge	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, differentiatie: Halffabrikaten	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt: Mehrschicht-Kautschukteile	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, differentiatie: Meerlagige rubber-onderdelen	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt: Bauteile	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, differentiatie: Bouwelementen	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt: Kunststofffenster	Allround operator kunststof- en rubberindustrie, differentiatie: Kunststof vensters	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround operator bouwstoffen	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: Asphalttechnik	Allround operator asfalttechniek	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: Baustoffe	Allround operator, uitstroombifferentiatie: productiemedewerker cement, kalk, gips, dolomit	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: Gipsplatten und Faserzement	Allround operator, uitstroombifferentiatie: Gipsplatten en vezelcement	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: Kalksandsteine und Porenbeton	Allround operator, uitstroombifferentiatie: Kalkzandsteen en cellenbeton	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: Transportbeton	Allround operator, uitstroombifferentiatie: Transportbeton	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung: vorgefertigte Betonerzeugnisse	Allround operator, uitstroombifferentiatie: Prefabricage betonproducten	Industriële BBL-opleiding met differentiaties op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Verpackungsmittelmechaniker	Allround operator verpakkingen: Productievakkraft in de verpakkingsmiddelenindustrie (papier en karton)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Reclame, presentatie en communicatie			
Bühnenmaler und Bühnenplastiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Decorschilder en decorbeeldhouwer, Kwalificatieprofiel met uitstroombifferentiaties.	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Veranstaltungstechnik, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	Podium- en evenemententechniek, opleiding met differentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachkraft für Veranstaltungstechnik, Schwerpunkt: Aufbau und Durchführung	Podium- en evenemententechniek, differentiatie: Podium- en evenemententechnicus toneel / licht / geluid en podiumtechnicus	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Veranstaltungstechnik, Schwerpunkt: Aufbau und Organisation	Podium- en evenemententechniek, differentiatie: Allround tentoontellingbouwer	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Gestalter für visuelles Marketing (vorher: Schauerbegehalter)	Vormgever reclame, presentatie en communicatie	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Schilder- und Lichtreklamehersteller	Productiemedewerker Borden en lichtreklame	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bühnenmaler und Bühnenplastiker, Fachrichtung: Malerei	Decorschilder, Toneeldecorateur (MBO)	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Bühnenmaler und Bühnenplastiker, Fachrichtung: Plastik	Decorbeeldhouwer, Toneeldecorateur (MBO)	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Scheepvaart			
Binnenschiffer	Schipper binnenvaart	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schiffsmechaniker	Koopvaardijofficier kleine schepen, uitstroomdifferentiaties: Stuurman / (Scheeps)werktuigkundige kleine schepen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schilderen en onderhoud			
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Wärme-, Kälte- und Schallschutzarbeiten	Medewerker thermische, koude- en akoestische isolatietechniek	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Oberflächenbeschichter	Galvaniseur en verzinker thermisch	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Emailschriftenmaler	Emailschilder en letterschilder	Industriële BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glaser, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Gezel glaszetter, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glaser, Fachrichtung: Fenster- und Glasfassadenbau	Gezel glaszetter, uitstroomdifferentiatie: Venster en glazen gevelbouw	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glaser, Fachrichtung: Verglasung und Glasbau	Gezel glaszetter, uitstroomdifferentiatie: Beglazing en glasbouw	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Glas- und Porzellanmaler	Glas- en porseleinschilder	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Maler und Lackierer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Gezel schilder en vakkracht lakverwerking, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maler und Lackierer, Fachrichtung: Bauten- und Korrosionsschutz	Gezel schilder, uitstroomdifferentiatie: Bescherming en conservering van gebouwen	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maler und Lackierer, Fachrichtung: Kirchenmalerei und Denkmalpflege	Gezel schilder, uitstroomdifferentiatie: Restauratieschilder	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maler und Lackierer, Fachrichtung: Gestaltung und Instandhaltung	Gezel schilder, uitstroomdifferentiatie: Decoratieve technieken en onderhoud	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Manufakturporzellanmaler	Porceleinschilder, productie	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Vergolder	Vergulder	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wärme-, Kälte- und Schallschutzisolierer	Isolatiemaker (thermische-, koude- en akoestische isolatietechniek) in de bouwsector	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Secretarieel			
Fremdsprachenkorrespondent	Correspondent vreemde talen	Particuliere opleiding, eventueel met examen bij de Kamer voor Koophandel (niveau 2?)	2 (?)
Fachangestellter für Bürokommunikation	Secretaresse bij de overheid	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Kaufmann für Bürokommunikation	Secretaresse	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Europa-Sekretärin	Europees secretaresse	Particuliere opleiding op niveau 4, studieduur gevarieerd	4
Sociaalpedagogisch werk			
Heilerziehungspflegehelfer, Heilerziehungshelfer	Helpende in de gehandicaptenzorg	BOL-opleiding op niveau 2, studieduur 1 jaar	2
Kinderpfleger	Kinderverzorger	BOL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Erzieher	Pedagogisch werker kinderopvang en jeugdzorg	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Heilerziehungspfleger, Heilerzieher	Medewerker maatschappelijke zorg, uitstroomdifferentiatie: Medewerker gehandicaptenzorg	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Sport en bewegen			
Berg- und Skiführer	Berg- en skigids	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3-6 jaar (deeltijd)	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachangestellter für Bäderbetriebe	Aqua & leisure host	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Sportfachmann	Sport en bewegen, uitstroombif-ferentiatie: Sport- en bewegings-leider	BBL-opleiding op niveau 3, studie-duur 3 jaar	3
Sport- und Fitnesskaufmann	Sport en bewegen, uitstroombif-ferentiatie: Operationeel sport- en bewegingsmanager: Commercieel- en administratief medewerker sportbranche	BBL-opleiding op niveau 3, studie-duur 3 jaar	3
Motopäde	Sport en bewegen, uitstroombif-ferentiatie: Sport- en bewegingsco-ördinator / bewegingsagoog	BOL- (Vervolg-)opleiding op niveau 4, studieduur 1-2 jaar	4
Stukadoren en afbouw			
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Stuckateurarbeiten	Stucadoor	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Estricharbeiten	Dekvloerenlegger	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt: Trockenbauarbeiten	Medewerker plafond- en wand-montage: Monteur systeemwan-den en -plafonds	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Stuckateur	Gezel stukadoor	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Estrichleger	Gezel dekvloerenlegger	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Trockenbaumonteur	Vakarbeider Droogbouw (bin-nenafwerking van een woning (wanden, plafonds en vloeren) met elementen uit droge pleister-structuren (gipsplaten, gipsvezel-platen), metalen draagstructuren (wand- en plafondprofielen) en de aangepaste afwerkingsmaterialien (voeg en randafwerkingen)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Textieltechniek			
Produktprüfer Textil (vorher: Textilstopfer)	Textiel stopper / randafwerker	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Produktgestalter Textil	Textielvormgever (MBO)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Textiltechnik	Operator textiel, differentiatie: Operator textiel mechanisch (textieltechniek)	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Produktionsmechaniker Textil	Specialist mechanische verwerking, differentiaties: breien, filamentvlies vervaardigen, mechanisch spinnen, tuften, vezelvlies vervaardigen, weven: Specialist textiel, uitstroombifferentiatie: Specialist textiel mechanisch	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Textilveredlung	Operator textiel, differentiatie: Operator textiel chemisch (textielveredeling)	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Produktveredler Textil	Specialist veredeling: Specialist textiel, uitstroombifferentiatie: specialist textiel chemisch	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Schirmmacher	Productiemedewerker paraplu en zonneschermen	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Segelmacher	Zeilmaker	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Seiler	Touwslager	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Stricker	Breier	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Technischer Konfektionär	Medewerker technische confectie (productie van dekzeilen, markiezen, tenten enz.)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Weber	Handwever	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Tourisme, recreatie en reizen			
Kaufmann für Tourismus und Freizeit	Zelfstandig werkend medewerker touristische informatie en recreatie:	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Reiseverkehrskaufmann	Commercieel medewerker reizen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Transport en logistiek			
Flugbegleiter	Steward(ess)	Particuliere Inservice-opleiding, studieduur sommige weken	2 (?)
Berufsflugzeugführer (CPL (A))	Piloot (Commercial Pilot Licence Airplane)	BOL-opleiding op niveau 3 (?), studieduur 9-24 maanden	3
Servicekaufmann im Luftverkehr	Luchtvaartdienstverlener	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Kaufmann für Spedition und Logistikdienstleistung (vorher: Speditionskaufmann)	Planner wegtransport: Commercieel en administratief medewerker logistiekbranche	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kaufmann im Eisenbahn- und Straßenverkehr	Commercieel en administratief medewerker spoorwegen en wegtransport	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Luftverkehrskaufmann	Luchtvaartlogisticus & luchtvaartdienstverlener: Commercieel en administratief medewerker luchtverkeer	BBL-opleiding op niveau 4	4
Verkehrsflugzeugführer	Vliegtuigbestuurder, piloot	Particuliere opleiding op niveau 4	4
Uiterlijke verzorging			
Friseur	Allround kapper	Ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Kosmetiker	Schoonheidsspecialist	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Maskenbildner	Grimeur	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Podologe	Voetverzorger	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2 jaar	3
Verpleging en verzorging			
Altenpflegehelfer	Bejaardenhelpende	BOL-opleiding op niveau 2, studieduur 1 jaar	2
Gesundheits- und Krankenpflegehelfer	Helpende verpleging	BOL-opleiding op niveau 2, studieduur 1 jaar	2
Rettungsassistent	Ambulancier, ziekendrager (geen verpleegkundige)	BOL-opleiding op niveau 2: studieduur 2 jaar	2
Altenpfleger	Bejaardenverzorgende	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Operationstechnischer Angestellter	Operatieassistent (MBO)	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Operationstechnischer Assistent	Operatieassistent (MBO)	BOL (Inservice)-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar:	3
Familienpfleger	Verzorgende gezinszorg	BOL-opleiding op niveau 3, studieduur 2-3 jaar	3
Gesundheits- und Kinderkrankenpfleger	Kinderverpleegkundige	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Gesundheits- und Krankenpfleger	Mbo-verpleegkundige	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4
Hebamme / Entbindungspfleger	Vroedvrouw (MBO)	BOL-opleiding op niveau 4, studieduur 3 jaar	4

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Vliegtuigtechniek			
Fluggerätmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Monteur en onderhoudmonteur vliegtuigbouw, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Fluggerätmechaniker, Fachrichtung: Fertigungstechnik	Gekwalificeerd vliegtuigbouwer	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Fluggerätmechaniker, Fachrichtung: Instandhaltungstechnik	Vliegtuigonderhoud, uitstroomdifferentiatie: Eerste monteur / Vliegtuigonderhoudmonteur (part 66)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Fluggerätmechaniker, Fachrichtung: Triebwerktechnik	Allround monteur gasturbines: Gekwalificeerd vliegtuigbouwer vliegtuigmotoren	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Leichtflugzeugbauer	Zweefvliegtuigbouwer	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Voedingsindustrie			
Brauer und Mälzer	Bierbrouwer	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Brenner	Brandewijnstoker, Brander	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Destillateur	Destillateur	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Fruchtsafttechnik	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, specialisatie: vruchtensap	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt: Lebensmitteltechnik	Operator, uitstroomdifferentiatie: Operator voedingsindustrie	Industriële BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Fachkraft für Lebensmitteltechnik	Allround operator. Uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie (algemeen)	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3
Fachkraft für Süßwarentechnik, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, met specialisaties m.b.t. snoepgoed / zoetwaren	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Süßwarentechnik, Fachrichtung: Dauerbackwaren	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, specialisatie: houdbaar gebak	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Süßwarentechnik, Fachrichtung: Konfekt	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, specialisatie: bonbons / lekkernijen / pralines	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachkraft für Süßwarentechnik, Fachrichtung: Schokolade	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, specialisatie: chocolade	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Süßwarentechnik, Fachrichtung: Zuckerwaren	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: voedingsindustrie, specialisatie: suikerwerk	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Molkereifachmann	Allround operator, uitstroomdifferentiatie: Allround operator voedingsindustrie, specialisatie: zuivelbedrijf	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Müller	Molenaar, mulder	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Speiseeishersteller	Vakbekwaam ijsbereider	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Weinküfer	Vakkracht in de wijnkelder	Industriële en ambachtelijke BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachverkäufer im Lebensmittelhandwerk / (Nahrungsmittelhandwerk): Schwerpunkt: Fleischerei	Eerste verkoper / Verkoopsspecialist vleeswaren	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fleischer	Vakbekwaam medewerker slagery: Chef slagery: Slager	Ambachtelijke en industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Wegvervoer			
Fachkraft für Kurier-, Express- und Postdienstleistungen	Vakkracht voor bestelling van pakketten, pakjes en brieven	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur: 2 jaar	2
Servicefahrer	Chauffeur- besteller	BBL-opleiding op niveau 2, studieduur 2 jaar	2
Berufskraftfahrer	Gekwalificeerd chauffeur goederen- en personenvervoer	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Eisenbahner im Betriebsdienst, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Spoorwegbeambte, Kwalificatieprofiel met uitstroomdifferentiaties	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Eisenbahner im Betriebsdienst, Fachrichtung: Fahrweg	Seinhuiswachter en rangeerder	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Eisenbahner im Betriebsdienst, Fachrichtung: Lokführer und Transport	Machinist, locomotiefbestuurder	BBL- opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Fachkraft für Küchen-, Möbel- und Umzugsservice	Vakbekwaam medewerker verhuisbedrijf / aanlevering van keukens en meubelen	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur: 3 jaar	3

Naam opleiding in het Duits	Vertaling	Toelichting	Niveau
Fachkraft im Fahrbetrieb	Gekwalificeerd chauffeur personenvervoer, Uitstroomdifferentiatie: openbaar vervoer	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Straßenwärter	Kantonnier	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur. 3 jaar	3
Werktuigbouwkunde / Werktuigbouwkundig tekenen			
Technischer Produktdesigner	Industrieel ontwerper (MBO): Werktuigbouwkundig tekenaar / constructeur	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3
Technischer Zeichner, Fachrichtung: Maschinen- und Anlagentechnik	Werktuigbouwkundig tekenaar	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Technischer Zeichner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	Technisch tekenaar, opleiding met uitstroomdifferentiaties	Industriële BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3½ jaar	3
Wijnbouw			
Winzer	Wijnbouwer, wijnboer	BBL-opleiding op niveau 3, studieduur 3 jaar	3

Duitse beroepsopleidingen van A tot Z

A		Mörtel- und Betontechnik	35
Altenpflegehelfer	56	Bauten- und Objektbeschichter	16
Altenpfleger	56	Bauwerksabdichter	16
Änderungsschneider	44	Bauwerksmechaniker für Abbruch- und Betontrenntechnik	16
Anlagenmechaniker	18, 21	Bauzeichner, (Berufsausbildung mit Schwerpunkten)	35
Anlagenmechaniker für Sanitär-, Heizungs- und Klimatechnik	18	Bauzeichner, Schwerpunkt	
Asphaltbauer	33	Architekt	16
Atem-, Sprech- und Stimmlehrer	47	Ingenieurbau	16
Aufbereitungsmechaniker, (Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen)	48	Tief-, Straßen- und Landschaftsbau	34
Aufbereitungsmechaniker, Fachrichtung		Berg- und Maschinenmann, (Ausbildungsberuf mit Fach- richtungen)	48
Braunkohle	48	Berg- und Maschinenmann, Fachrichtung	
Feuerfeste und keramische Rohstoffe	48	Transport und Instandhaltung	48
Naturstein	48	Vortrieb und Gewinnung	48
Sand und Kies	48	Berg- und Skiführer	53
Steinkohle	48	Bergmechaniker	48
Augenoptiker	29	Bergvermessungstechniker	48
Ausbaufacharbeiter, (Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten)	16	Berufsflugzeugführer (CPL (A))	55
Ausbaufacharbeiter, Schwerpunkt		Berufskraftfahrer	58
Estricharbeiten	54	Bestattungsfachkraft	36
Fliesen-, Platten- und Mosaikarbeiten	16	Beton- und Stahlbetonbauer	17
Stuckateurarbeiten	54	Betonfertigteilbauer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	35
Trockenbauarbeiten	54	Betonfertigteilbauer, Schwerpunkt	
Wärme-, Kälte- und Schallschutzarbeiten	52	Betonfertigteilbau	35
Zimmerarbeiten	16	Betonstein- und Terrazzobau	33
Automatenfachmann	46	Betonstein- und Terrazzohersteller, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	34
Automobilkaufmann	46	Betonstein- und Terrazzohersteller, Schwerpunkt	
		Betonfertigteilbau	34
		Betonstein und Terrazzo	34
		Binnenschiffer	52
B		Biogielaborant	41
Bäcker	18	Biologiemodellmacher	41
Baugeräteführer	35	Biologisch- technischer Assistent, Schwerpunkte u.a.	
Baustoffprüfer, (Ausbildungsberuf mit Schwer- punkten)	34	Biologie und Biotechnologie	
Baustoffprüfer, Schwerpunkt		Bioinformatik und Molekularbiologie	
Asphalttechnik	35	Biochemie	41
Geotechnik	35	Bodenleger	17

B/C/D/E

Bogenmacher	36	Dachdecker, Fachrichtung	
Bootsbauer	38	Dach-, Wand- und Abdichtungstechnik	17
Böttcher	36	Reetdachtechnik	17
Brauer und Mälzer	57	Dekorvorlagenhersteller	32
Brenner	57	Destillateur	57
Brunnenbauer	34	Diamantschleifer, Ausbildungsberuf mit Schwer- punkten	24
Buchbinder, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	31	Diamantschleifer, Schwerpunkt	
Buchbinder, Fachrichtung		Industriediamanten	24
Buchfertigung (Serie)	31	Schmuckdiamanten	24
Druckweiterverarbeitung (Serie):	31	Diätassistent	47
Einzel- und Sonderfertigung	31	Dolmetscher und Übersetzer	38
Buchhändler, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	22	Drahtwarenmacher	45
Buchhändler, Schwerpunkt		Drahtzieher	43
Antiquariat	22	Drechsler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	36
Sortiment	22	Drechsler, Fachrichtung	
Verlag	22	Drechseln	36
Büchsenmacher	32	Elfenbeinschnitzen	36
Bühnenmaler und Bühnenplastiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	51	Drogist	22
Bühnenmaler und Bühnenplastiker, Fachrichtung		Drucker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	31
Malerei	52	Drucker, Fachrichtung	
Plastik	52	Digitaldruck	31
Bürokaufmann	15	Flachdruck	31
Bürsten- und Pinselmacher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	26	Hochdruck	31
Bürsten- und Pinselmacher, Fachrichtung		Tiefdruck	32
Bürstenherstellung	26	E	
Pinselherstellung	26	Edelmetallprüfer	41
C		Edelsteinfasser	24
Chemielaborant	43	Edelsteingraveur	24
Chemielaborjungwerker	41	Edelsteinschleifer	24
Chemikant	49	Eisenbahner im Betriebsdienst, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	58
Chemisch-technischer Assistent	41	Eisenbahner im Betriebsdienst, Fachrichtung	
Chirurgiemechaniker	32	Fahrweg	58
D		Lokführer und Transport	58
Dachdecker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	17	Elektroanlagenmonteur	25
		Elektroniker Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	26

Elektroniker Fachrichtung		Fachkraft für Abwassertechnik	43
Automatisierungstechnik:	25	Fachkraft für Automaten-service	21
Energie- und Gebäudetechnik:	26	Fachkraft für Fruchtsafttechnik	57
Elektroniker für Automatisierungstechnik	25	Fachkraft für Hafenlogistik	35
Elektroniker für Gebäude- und Infrastruktursysteme	26	Fachkraft für Holz- und Bautenschutzarbeiten	36
Elektroniker für Geräte und Systeme	25	Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	43
Elektroniker für luftfahrttechnische Systeme	25	Fachkraft für Kreislauf- und Abfallwirtschaft, Schwerpunkt	
Elektroniker für Maschinen- und Antriebstechnik	26	Abfallbeseitigung und -behandlung	43
Elektroniker und Betriebstechnik	25	Abfallverwertung und -behandlung	43
Elektroniker, Fachrichtung		Logistik, Sammlung und Vertrieb	43
Informations- und Telekommunikationstechnik	38	Fachkraft für Küchen-, Möbel- und Umzugsservice	58
Emailschriftenmaler	52	Fachkraft für Kurier-, Express- und Postdienstleistungen	58
Ergotherapeut	47	Fachkraft für Lagerlogistik	47
Erzieher	53	Fachkraft für Lebensmitteltechnik	57
Estrichleger	54	Fachkraft für Rohr-, Kanal- und Industrieservice, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	44
Europa-Sekretärin	53	Fachkraft für Rohr-, Kanal- und Industrieservice, Schwerpunkt	
Ewerführer	35	Industrieservice	44
F		Rohr- und Kanalservice	44
Fachangestellter für Arbeitsförderung	39	Fachkraft für Schutz und Sicherheit	15
Fachangestellter für Bäderbetriebe	54	Fachkraft für Straßen- und Verkehrstechnik	34
Fachangestellter für Bürokommunikation	53	Fachkraft für Süßwarentechnik, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	57
Fachangestellter für Markt- und Sozialforschung	20	Fachkraft für Süßwarentechnik, Fachrichtung	
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	38	Dauerbackwaren	57
Fachangestellter für Medien- und Informationsdienste, Fachrichtung		Konfekt	57
Archiv	38	Schokolade	58
Bibliothek	38	Zuckerwaren	58
Bildagentur	38	Fachkraft für Veranstaltungstechnik, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	51
Information und Dokumentation	38	Fachkraft für Veranstaltungstechnik, Schwerpunkt	
Medizinische Dokumentation	38	Aufbau und Durchführung	52
Fachinformatiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	15	Aufbau und Organisation	52
Fachinformatiker, Fachrichtung		Fachkraft für Wasserversorgungstechnik	34
Anwendungsentwicklung	15	Fachkraft für Wasserwirtschaft	44
Systemintegration	15	Fachkraft im Fahrbetrieb	59
Fachkraft Agrarservice	48	Fachkraft im Gastgewerbe	36

Fachlagerist	47	Flexograf	30
Fachmann für Systemgastronomie	36	Fliesen-, Platten- und Mosaikleger	17
Fachverkäufer im Lebensmittelhandwerk / (Nahrungsmittelhandwerk)		Florist	16
Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	18	Flugbegleiter	55
Schwerpunkt		Fluggerätmechaniker, Ausbildungsberuf mit	
Bäckerei / Konditorei	18	Fachrichtungen	57
Fleischerei	58	Fluggerätmechaniker, Fachrichtung	
Fahrradmonteur	46	Fertigungstechnik	57
Fahrzeuginnenausstatter	19	Instandhaltungstechnik	57
Fahrzeuglackierer	19	Triebwerktechnik	57
Familienpfleger	56	Forstwirt	33
Fassadenmonteur	17	Fotograf	30
Federmacher	26	Fotolaborant	41
Feinoptiker	32	Fotomedienlaborant	41
Feinpolierer	32	Fräser	43
Feinwerkmechaniker, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	32	Fremdsprachenkorrespondent	53
Feinwerkmechaniker, Schwerpunkt		Friseur	56
Feinmechanik	32		
Maschinenbau	32	G	
Werkzeugbau	32	Gärtner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	47
Fertigungsmechaniker	45	Gärtner, Fachrichtung	
Feuerungs- und Schornsteinbauer	17	Baumschule	33
Figurkeramformer	45	Friedhofsgärtnerei	47
Film- und Videoeditor	30	Garten- und Landschaftsbau	33
Film- und Videolaborant	31	Gemüsebau	47
Fischwirt, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	22	Obstbau	47
Fischwirt, Schwerpunkt		Staudengärtnerei	16
Fischhaltung und Fischzucht	22	Zierpflanzenbau	16
Kleine Hochsee- und Küstenfischerei	22	Gebäudereiniger	17
See- und Flussfischerei	22	Geigenbauer	36
Flachglasmechaniker	45	Gerätezusammensetzer	45
Flechtwerkgestalter (vorher		Gerüstbauer	17
Korbmacher), Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	27	Gestalter für visuelles Marketing (vorher	
Flechtwerkgestalter, Schwerpunkt		Schauwerbegestalter)	52
Flechtmöbel	27	Gesundheits- und Kinderkrankenpfleger	56
Flechtobjekte	27	Gesundheits- und Krankenpflegehelfer	56
Korbwaren	27	Gesundheits- und Krankenpfleger	56
Fleischer	58		

Gießereimechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	29	Hebamme / Entbindungspfleger	56
Gießereimechaniker, Fachrichtung Druck- und Kokillenguss	29	Heilerziehungspflegehelfer, Heilerziehungshelfer	53
Gießereimechaniker, Fachrichtung Handformguss	29	Heilerziehungspfleger, Heilerzieher	53
Gießereimechaniker, Fachrichtung Maschinenformguss	29	Heilpraktiker	47
Glas- und Porzellanmaler	52	Hochbaufacharbeiter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	16
Glasapparatebauer	32	Hochbaufacharbeiter, Schwerpunkt Beton- und Stahlbetonarbeiten	16
Glasbläser, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	49	Hochbaufacharbeiter, Schwerpunkt Feuerungs- und Schornsteinbauarbeiten	16
Glasbläser, Fachrichtung Christbaumschmuck	49	Maurerarbeiten	16
Glasbläser, Fachrichtung Glasgestaltung	49	Holzbearbeitungsmechaniker	37
Glasbläser, Fachrichtung Kunstaugen	49	Holzbildhauer	37
Glaser, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	52	Holzblasinstrumentenmacher	37
Glaser, Fachrichtung Fenster- und Glasfassadenbau	52	Holzmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	37
Glaser, Fachrichtung Verglasung und Glasbau	52	Holzmechaniker, Fachrichtung Bauelemente, Holzpackmittel und Rahmen	37
Glasmacher	49	Möbelbau und Innenausbau	37
Glasveredler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	26	Holzspielzeugmacher	37
Glasveredler, Fachrichtung Glasmalerei und Kunstverglasung	26	Hörgeräteakustiker	29
Glasveredler, Fachrichtung Kanten- und Flächenveredelung	26	Hotelfachmann	36
Glasveredler, Fachrichtung Schliff und Gravur	27	Hotelkaufmann	36
Gleisbauer	34		
Goldschmied, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	24	I	
Goldschmied, Fachrichtung Juwelen	24	Immobilienkaufmann	20
Goldschmied, Fachrichtung Ketten	24	Industrie-Isolierer	17
Goldschmied, Fachrichtung Schmuck	24	Industriekaufmann	20
Graveur, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	28	Industriekeramiker - Anlagentechnik	46
Graveur, Reliefgraviertechnik	28	Industriekeramiker- Dekorationstechnik	45
Graveur, Schwerpunkt Flachgraviertechnik	28	Industriekeramiker- Modelltechnik	29
		Industriekeramiker- Verfahrenstechnik	46
		Industriemechaniker	45
		Informatikkaufmann	15
		Informations- und Telekommunikationssystemelektroniker, (IT-Systemelektroniker)	39
		Informations- und Telekommunikationssystem-Kaufmann (IT-Systemkaufmann)	20
H		Informationselektroniker, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	39
Hafenschiffer	35	Informationselektroniker, Schwerpunkt Bürosystemtechnik	39
Handzuginstrumentenmacher	27		
Hauswirtschafter	26		

I/J/K/L

Geräte- und Systemtechnik	39	Kaufmann im Einzelhandel	22
Investmentfondskaufmann	20	Kaufmann im Eisenbahn- und Straßenverkehr	56
Isolierfacharbeiter	21	Kaufmann im Gesundheitswesen	15
J		Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	35
Justizfachangestellter	39	Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Fachrichtung Außenhandel	35
K		Kaufmann im Groß- und Außenhandel, Fachrichtung Großhandel	35
Kabeljungwerker	45	Keramiker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	27
Kälteanlagenbauer	40	Keramiker, Fachrichtung Baukeramik	27
Kameramann	32	Dekoration	27
Kanalbauer	34	Scheibentöpferei	27
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	19	Kinderpfleger	53
Karosserie- und Fahrzeugbaumechaniker, Fachrichtung Fahrzeugbautechnik	19	Klavier- und Cembalobauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	27
Karosseriebautechnik	19	Klavier- und Cembalobauer, Fachrichtung Cembalobau	27
Karosserieinstandhaltungstechnik	19	Klavierbau	27
Kartograf	33	Klempner	17
Kaufmann für audiovisuelle Medien	20	Koch	36
Kaufmann für Bürokommunikation	53	Konditor	18
Kaufmann für Dialogmarketing	20	Konstruktionsmechaniker	21
Kaufmann für Kurier-, Express- und Postdienstleistungen	20	Kosmetiker	56
Kaufmann für Marketingkommunikation (vorher Werbekaufmann)	20	Kraftfahrzeugmechatroniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	46
Kaufmann für Spedition und Logistikdienstleistung (vorher Speditionskaufmann)	56	Kraftfahrzeugmechatroniker, Schwerpunkt Fahrzeugkommunikationstechnik	46
Kaufmann für Tourismus und Freizeit	55	Motorradtechnik	46
Kaufmann für Verkehrsservice, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	21	Nutzfahrzeugtechnik	46
Sicherheit und Service	16	Personenkraftwagentechnik	46
Verkauf und Service	20	Kraftfahrzeugservicemechaniker	46
Kaufmann für Verkehrsservice, Schwerpunkt		Kürschner	44
Sicherheit und Service	16	L	
Verkauf und Service	20	Lacklaborant	41
Kaufmann für Versicherung und Finanzen, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	20	Landwirt	47
Finanzberatung	20		
Versicherung	20		

Landwirtschaftlich-technischer Assistent	41	Mechaniker für Reifen- und Vulkanisationstechnik,	
Landwirtschaftlich-technischer Laborant	41	Fachrichtung Reifen- und Fahrwerktechnik	19
Leichtflugzeugbauer	57	Vulkanisationstechnik	19
Leuchtröhrenglasbläser	27	Mechatroniker	40, 45
Logopäde	47	Mechatroniker für Kältetechnik	40
Luftverkehrskaufmann	56	Medienberater für Visuelle Kommunikation (opleiding vanaf 2008)	22
M		Mediengestalter Bild und Ton	30
Maler und Lackierer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	53	Mediengestalter Digital und Print, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	30
Maler und Lackierer, Fachrichtung Bauten- und Korrosionsschutz	53	Mediengestalter Digital und Print, Fachrichtung Beratung und Planung	30
Gestaltung und Instandhaltung	53	Gestaltung und Technik	30
Kirchenmalerei und Denkmalpflege	53	Gestaltung und Visualisierung	30
Manufakturporzellanmaler	53	Medizinischer Dokumentar	38
Maschinen- und Anlagenführer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	49	Medizinischer Dokumentationsassistent	38
Maschinen- und Anlagenführer, Schwerpunkt Druckweiter- und Papierverarbeitung	31	Medizinischer Fachangestellter (vorher Arzthelfer)	15
Lebensmitteltechnik	57	Medizinisch-technischer Assistent für Funktionsdiagnostik	41
Metall- und Kunststofftechnik	49	Medizinisch-technischer Laboratoriumsassistent	41
Textiltechnik	49, 55	Medizinisch-technischer Radiologieassistent	42
Textilveredlung	49, 55	Metall- und Glockengießer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	29
Maschinenzusammensetzer	45	Metall- und Glockengießer, Fachrichtung Kunst- und Glockengusstechnik	29
Maskenbildner	56	Metallgusstechnik	29
Masseur und medizinischer Bademeister	47	Zinnusstechnik	30
Maßschneider, Ausbildung mit Schwerpunkten	44	Metallbauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	21
Maßschneider, Schwerpunkt Herren	44	Metallbauer, Fachrichtung Konstruktionstechnik:	21
Maßschneider, Schwerpunkt Damen	44	Metallgestaltung	21
Mathematisch-technischer Softwareentwickler (vorher Mathematisch-technischer Assistent)	15	Nutzfahrzeugbau	21
Maurer	17	Metallbildner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	24
Mechaniker für Karosserieinstandhaltungstechnik	19	Metallbildner, Fachrichtung Goldschlagtechnik	24
Mechaniker für Land- und Baumaschinentechnik	43	Gürtler- und Metalldrücktechnik	25
Mechaniker für Reifen- und Vulkanisationstechnik, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	19	Ziseliertechnik	25
		Metallblasinstrumentenmacher	32
		Metallschleifer	43

Produktveredler Textil	55	Schleifer	43
R		Schneidwerkzeugmacher, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	28
Raumausstatter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	37	Schneidwerkzeugmacher, Fachrichtung Schneidmaschinen- und Messerschmiedetechnik	28
Raumausstatter, Schwerpunkt		Schneidwerkzeug- und Schleiftechnik	28
Boden	37	Schornsteinfeger	44
Polstern	37	Schriftsetzer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	31
Raumdekoration sowie Licht-, Sicht- und Sonnenschutz	37	Schriftsetzer, Schwerpunkt	
Wand- und Deckendekoration	37	Montagetechnik	31
Rechtsanwalts- und Notarfachangestellter	39	Systemtechnik	31
Rechtsanwaltsfachangestellter	39	Schuh- und Lederwarenstepper	44
Reiseverkehrskaufmann	55	Schuhfertiger	45
Restaurantfachmann	36	Schuhmacher	45
Rettungsassistent	56	Segelmacher	55
Revierjäger	32	Seiler	55
Revolverdrehler	43	Servicefachkraft für Dialogmarketing	20
Rohrleitungsbauer	34	Servicefahrer	58
Rolladen- und Sonnenschutzmechatroniker	37	Servicekaufmann im Luftverkehr	55
S		Siebdrucker	31
Sänger	15	Silberschmied, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	24
Sattler, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	19	Silberschmied, Schwerpunkt	
Sattler, Fachrichtung		Email	24
Fahrzeugsattlerei	19	Metall	24
Feintäschnerei	45	Sozialversicherungsfachangestellter, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	39
Reitsportsattlerei	23	Sozialversicherungsfachangestellter, Fachrichtung	
Schädlingsbekämpfer	47	allgemeine Krankenversicherung	39
Schauspieler	15	gesetzliche Rentenversicherung	40
Schifffahrtskaufmann, Ausbildungsprofil mit Fachrichtungen	35	gesetzliche Unfallversicherung	40
Schifffahrtskaufmann, Fachrichtung		knappschaftliche Sozialversicherung	40
Linienfahrt	36	Landwirtschaftliche Sozialversicherung	40
Trampfahrt	36	Speiseeishersteller	58
Schiffsmechaniker	52	Spezialtiefbauer	34
Schiffszimmerer	38	Spielzeughersteller	45
Schilder- und Lichtreklamehersteller	52	Sport- und Fitnesskaufmann	54
Schirmmacher	55	Sportfachmann	54
		Steindrucker	31

Steinmetz und Steinbildhauer, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	18	Thermometerjustieren	28
Steinmetz und Steinbildhauer, Fachrichtung Steinbildhauerarbeiten	18	Tiefbaufacharbeiter, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	33
Steinmetzarbeiten	18	Tiefbaufacharbeiter, Schwerpunkt Brunnen- und Spezialtiefbauarbeiten	33
Steuerfachangestellter	40	Gleisbauarbeiten	33
Sticker	45	Kanalbauarbeiten	33
Stoffprüfer (Chemie) Glas. Keramische Industrie sowie Steine und Erden	42	Rohrleitungsbauarbeiten	33
Straßenbauer	34	Straßenbauarbeiten	33
Straßenwärter	59	Tiermedizinischer Fachangestellter (vorher Tierarzthelfer)	22
Stricker	55	Tierpfleger, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	22
Stuckateur	54	Tierpfleger, Fachrichtung Forschung und Klinik	22
Systemelektroniker	25	Tierheim und Tierpension	23
Systeminformatiker	25	Zoo	23
T		Tierwirt, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	23
Tankwart	46	Tierwirt, Fachrichtung Geflügelhaltung	23
Tänzer	15	Imkerei	23
Technischer Konfektionär	55	Rinderhaltung	23
Technischer Produktdesigner	59	Schäfferei	23
Technischer Zeichner, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	59	Schweinehaltung	23
Technischer Zeichner, Fachrichtung Elektrotechnik	26	Tischler	38
Heizungs-, Klima- und Lüftungstechnik	18	Trockenbaumonteur	54
Holztechnik	38	U	
Maschinen- und Anlagentechnik	59	Uhrmacher	28
Stahl- und Metallbautechnik	35	V	
Teilezurichter	45	Veranstaltungskaufmann	21
Textillaborant, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	42	Verfahrensmechaniker für Beschichtungstechnik	50
Textillaborant, Schwerpunkt Textilchemie	42	Verfahrensmechaniker für Brillenoptik	50
Textiltechnik	42	Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	50
Textilveredelung	42	Verfahrensmechaniker für Kunststoff- und Kautschuktechnik, Schwerpunkt	
Textilreiniger	26		
Thermometermacher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	29		
Thermometermacher, Fachrichtung Thermometerblasen	28		

Bauteile	51	Verwaltungsfachangestellter, Fachrichtung	
Formteile	50	Bundesverwaltung	40
Halbzeuge	50	Handwerksorganisation und Industrie- und Handelskammern	40
Kunststofffenster	51	Kommunal- und Landesverwaltung	40
Mehrschicht- Kautschukteile	50	Veterinärmedizinisch- technischer Assistent	42
Verfahrensmechaniker Glastechnik	50	Vorpolierer in der Schmuck- und Kleingeräteherstellung	43
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	50		
Verfahrensmechaniker in der Hütten- und Halbzeugindustrie, Fachrichtung			
Eisen- und Stahl-Metallurgie	50		
Nichteisenmetall- Umformung	50		
Nichteisen-Metallurgie	50		
Stahl- Umformung	50		
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erden- industrie, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	51		
Verfahrensmechaniker in der Steine- und Erdenindustrie, Fachrichtung			
Asphalttechnik	51		
Baustoffe	51		
Gipsplatten und Faserzement	51		
Kalksandsteine und Porenbeton	51		
Transportbeton	51		
vorgefertigte Betonerzeugnisse	51		
Vergolder	53		
Verkäufer	21		
Verkehrsflugzeugführer	56		
Verlagskaufmann, Ausbildungsberuf mit Schwer- punkten	21		
Verlagskaufmann, Schwerpunkt			
Buchverlag	21		
Zeitungs- und Zeitschriftenverlag	21		
Vermessungstechniker	34		
Verpackungsmittelmechaniker	51		
Verwaltungsfachangestellter, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	40		
		W	
		Wachszieher, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	28
		Wachszieher, Fachrichtung	
		Kerzenherstellung	28
		Wachsbildnerei	28
		Wagner	19
		Wärme-, Kälte- und Schallschutzisolierer	53
		Wasserbauer	34
		Weber	55
		Weinküfer	58
		Werkgehilfe Schmuckwarenindustrie, Taschen- und Armband- uhren	47
		Werkstoffprüfer, Ausbildungsberuf mit Schwerpunkten	42
		Werkstoffprüfer, Schwerpunkt	
		Halbleitertechnik	42
		Metalltechnik	42
		Wärmebehandlungstechnik	42
		Werkzeugmechaniker	32
		Winzer	59
		Z	
		Zahnmedizinischer Fachangestellter	15
		Zahntechniker	29
		Zerspanungsmechaniker	43
		Zimmerer	18
		Zupfinstrumentenmacher	38
		Zweiradmechaniker, Ausbildungsberuf mit Fachrichtungen	46
		Zweiradmechaniker, Fachrichtung	
		Fahrradtechnik	46
		Motorradtechnik	46
		Zytologieassistent	41

